ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №27

Стенограма пленарного засідання **28** січня **2021** року

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ЧЕТВЕРТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №27

Стенограма пленарного засідання 28 січня 2021 року

Редакційне управління Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України

3MICT

Засідання двадцять сьоме (Четвер, 28 січня 2021 року)

Інформація голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП) Тарасюка В.В. про реалізацію законів України в частині реформ на ринку електричної	
енергії та природного газу, здійснення в межах повноважень тарифної політики та необхідні заходи щодо захисту інтересів споживачів	5
Заяви депутатських фракцій і груп:	
«Слуга народу»	16
«Батьківщина»	17
«Опозиційна платформа – За життя», «Довіра»	18
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання»	19
Внесення змін до Закону України «Про порядок обчислення скликань представницьких органів місцевого самоврядування (рад)» щодо поновлення єдиного порядку обчислення скликань	25
Прийняття Постанови «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги»	31
Прийняття рішення про направлення на повторне перше читання проекту Закону «Про конституційну процедуру»	38
Прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про парламентську службу»	46

Голосування питання про призначення Вітренка Юрія Юрійовича	
Першим віце-прем'єр-міністром України –	
міністром енергетики України	49
Прийняття Закону «Про Бюро економічної безпеки України»	60
Прийняття в першому читанні за основу	
проекту Закону «Про внесення змін до Закону України	
«Про Службу безпеки України» щодо удосконалення	
організаційно-правових засад діяльності	
Служби безпеки України»	80

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ДВАДЦЯТЬ СЬОМЕ

Зал засідань Верховної Ради України 28 січня 2021 року, 10 година 13 хвилин

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Доброго ранку, шановні представники засобів масової інформації! Починаємо працювати. Будь ласка, підготуйтеся до реєстрації.

Нагадую, реєстрація відбувається шляхом натискання зеленої кнопки — першої зліва, як завжди. Незважаючи на те що немає Сергія Володимировича Власенка, ми обов'язково йому передамо. Я бачу, обов'язково, Сергію Миколайовичу.

Шановні народні депутати, будь ласка, зареєструйтеся. Прошу реєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 268 народних депутатів України. Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні колеги, у нас сьогодні два іменинники. Це Олександр Васильович Гайду (Оплески) та Іван Сергійович Юнаков (Оплески). Я бажаю вам успіхів, наснаги, здоров'я, всього найкращого і від себе, і від колег. Дякую.

Шановні колеги, до Верховної Ради України звернувся з листом Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Тарасюк Валерій Володимирович щодо можливості розглянути на пленарному засіданні Верховної Ради України інформацію регулятора про реалізацію законів України в частині реформ на ринку електричної енергії та природного газу й необхідні заходи щодо захисту інтересів споживачів. Необхідність розгляду цієї інформації важлива, і ми всі це добре розуміємо.

Була домовленість, що регламент розгляду цього питання буде таким: 10 хвилин — виступ, і після цього кожна фракція матиме можливість поставити запитання за звичайною традицією: 1 хвилина — запитання, 2 хвилини — на відповідь.

На трибуну для доповіді запрошується Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Валерій Володимирович Тарасюк. Будь ласка.

ТАРАСЮК В.В., голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Шановний пане Голово, шановні заступники, шановні народні депутати! Дякую, що дали

можливість виступити. Хочу поінформувати вас про діяльність НКРЕКП (стисло, звичайно), яку я маю честь очолювати вже понад рік.

Щодо діяльності у сфері державного регулювання енергетики. Знаєте, нас у принципі критикують найбільше за дві речі. Енергетичні компанії, що забезпечують усіх енергією, критикують нас за те, що ті тарифи, які ми встановлюємо, є занизькими, а споживачі за те, що тарифи зависокі. Що цікаво, мабуть, і ті, і ті праві.

Тому саме місце і роль регулятора полягає в балансуванні інтересів енергокомпаній, споживачів і держави. Задовольнити всіх неможливо. Якщо трохи незадоволеними ϵ всі, то це показник, що регулятор працює нормально. Хоча я вам чесно скажу, що це ще та робота, коли показником успішності ϵ незадоволення всіх. Але зараз на прикладах я трохи розкажу про балансування і регулювання у сфері енергетики.

Почнемо з ринку електричної енергії. Ринок електричної енергії ми умовно можемо розділити на дві частини — це регулювання електроенергії як товару і транспортування та доставка цієї електроенергії до споживачів.

Електроенергія як товар. З 1 липня 2019 року набрав чинності Закон України «Про ринок електричної енергії», і в нас у країні запрацювала нова модель проєвропейського ринку електричної енергії. Звичайно, усе нове складне, а така річ, як нова модель ринку електроенергії, вона занадто складна. Деякі країни взагалі не могли впоратися з таким і відміняли ці ринки.

У нас також ϵ ще багато проблем. Це недосконалий механізм ПСО, перехресне субсидіювання, коли промисловість платить за побутових споживачів, знижуючи свою конкурентоздатність, а це до 50 мільярдів гривень щорічно, неконтрольоване зростання обсягів «зеленої» генерації, що об'єктивно ϵ дорогою і ціна на яку зафіксована в ϵ вро згідно із законом, але закон ϵ закон і ми маємо його виконувати. У нас ϵ неплатежі з боку державних шахт і підпри ϵ мства «Вода Донбасу», що паплюжить також трохи ринок.

Але незважаючи на проблеми, ми наполегливо працюємо над їх подоланням, практично цілодобово моніторимо ситуацію і намагаємося миттєво реагувати разом з Міненерго і урядом. При тому ми спільно з вами, з урядом можемо пишатися, що міжнародні наші партнери називають старт побудови ринку історією відносного успіху.

На сьогодні, щоб не вдаватися в деталі (тому що це багатогодинна розмова про ринок і електроенергію як товар), хочу сказати, що цінові індикативи працюють правильно: коли попит (споживання) великий, ціна досить висока, коли попит низький або виробіток електричної енергії зависокий, то ціна занизька. Це щодо товару.

Окремо скажу про транспортування і розподіл або доставку електроенергії. Транспортування в нас здійснює НЕК «Укренерго» магістральними мережами. Тариф «Укренерго» на сьогодні становить 29 копійок, що сплачують за кіловат-годину всі споживачі країни. З тих 29 копійок — 9 копійок саме інфраструктурна складова, тобто на обслуговування самих мереж НЕК «Укренерго»,

20 копійок — це доплата для виробників відновлювальних джерел енергії. Так працює наше законодавство. Надлишок від ринкової вартості за «зеленим» тарифом ми сплачуємо через тариф НЕК «Укренерго».

Окремо трохи зупинюся на локальних мережах, так званих обленерго і тарифному розподілі. Можливо, ви знаєте, чули та відчували на собі, що зношеність наших мереж досягає 80 відсотків. Ми десяток років намагалися ввести реформи так званого стимулюючого регулювання (RAB-регулювання), щоб почати оновлення, модернізацію цих мереж. За тих чи інших причин, чи хотіли забагато, чи ще чомусь це не могли ввести, але наша комісія за цей рік здійснила цю реформу. Ми з 1 січня запровадили стимулююче регулювання в параметрах, які дадуть можливість це зробити, і це прораховано не лише нами, а й міжнародною аудиторською компанією «Deloitte», міжнародними нашими партнерами.

Енергетичні компанії хотіли забагато, і ми перебували під шаленим тиском, який проявлявся від замовних статей сюжетів і телесюжетів до фізичного переслідування і спостереження за головою та членами комісії. Утім ми витримали, стимулююче регулювання розпочалося. До речі, наші аудитори ЕІС (учора була зустріч) також запевняють, що параметри дають можливість провести успішну приватизацію державних обленерго, що також є показником успіху.

Наостанок скажу окремо щодо електроенергетики — це приєднання. Насправді важлива тема — приєднання до електричних мереж. Але головні проблеми тут не у сфері НКРЕКП і навіть не у вартості, а у сфері дозвільних процедур, відводів земельної ділянки і таке інше. Офіс реформ напрацював пакет законопроектів, який у вас на розгляді, дуже сподіваємося, що приймете — і Україна покращить свій рейтинг у *Doing Business*. Що стосується нас, ми вже другий рік поспіль знижуємо ставки на приєднання — це спрощує ведення бізнесу. Ми вдосконалили методологію і працюємо далі в цьому напрямі.

Щодо газу. Аналогічно з електроенергетикою ϵ газ як товар, і ϵ його транспортування і доставка, тобто розподіл. Розподіл здійснюють так званні облгази. Що стосується газу як товару (про це багато зараз говорять), то це не ϵ прямою компетенцією НКРЕКП. У нас ϵ ринкова ціна газу, і держава зараз, ви знаєте, захистила громадян встановленням обмеження 6,99, це окрема історія. Пряма компетенція НКРЕКП — це встановлення тарифів на розподіл.

Хочу зазначити, що тариф на розподіл — це не якась цифра, яку можна підняти чи опустити за чиєюсь забаганкою. Тариф на розподіл складається з конкретних складових, і за цими складовими ми можемо опускати чи підвищувати. Так ось, до 50 відсотків тарифу на розподіл складають витрати на так звані ВТВ, тобто на виробничо-технологічні втрати і витрати газу. Що це таке? Це технологічний газ, який потрібний для доставки основного обсягу газу в домівки — споживачам. Це газ для роботи газоперекачувальних установок, газ, який стравлюється у регуляторах тиску і таке інше. Отже, ще раз кажу, до 50 відсотків — це ціна цього газу.

Яку ціну заклала комісія в тарифи облгазів? Повідомляю: 5 тисяч 850 гривень. Якщо ми згадуємо наші граничні ціни навіть для населення, погодьтеся, що це не те що не захмарна цифра, а дуже оптимістична. Дай Боже, щоб облгази справилися й купили це на ВТВ для своєї діяльності.

До речі, головним бенефіціаром цього є державний Оператор газотранспортної системи України. Чому? Тому що, як ми бачили на прикладі минулих років, коли не закладається реальна сума коштів на ВТВ, то облгази починають відбирати газ у системного оператора, створюючи насправді фінансовий колапс. Борги облгазів перед системним оператором «Укртрансгазом» досягають 50 мільярдів, і як їх розгрібати — усі разом будемо ще думати.

Так ось перша складова: до 50 відсотків — газ на ВТВ, друга — до 30 відсотків, це заробітні плати, до речі, висококваліфікованих робітників облгазів. Це десятки тисяч наших співгромадян.

Який розмір заробітної плати? Сьогодні він становить 15 тисяч гривень. Погодьтеся, також не захмарна цифра, а ще два роки тому ця цифра була 5-6 тисяч, там уже працівників цих майже не залишилося. Нам як країні ще пощастило, що не трапилося якихось техногенних катастроф.

Третя складова — лише 20 відсотків третьої складової (це операційні витрати: ремонти, модернізація, утримання аварійних служб, диспетчерських служб). Загалом тариф на розподіл становить від 5 до 15 відсотків загального чеку за газ — це співвідношення тарифу на розподіл до ціни газу. У провідних країнах ця пропорція сягає 100 відсотків, як мінімум 50, тому ми ще не досягли. Але ми розуміємо...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на запитання від депутатських фракцій та груп. Ні, додаткового часу нема ϵ , на жаль.

Кириленко Іван Григорович.

КИРИЛЕНКО І.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Тимошенко Юлії Володимирівні.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлія Володимирівна Тимошенко. Будь ласка.

ТИМОШЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний керівник НКРЕКП, від вас сьогодні в тому числі залежить

встановлення несправедливих тарифів на газ, на електроенергію, на все. Ви – частина всіх корупційних оборудок, ви – частина спекуляцій людей на «горі». Дайте мені відповідь всього на два запитання.

Перше. Чому закачування газу в середньому відбулося по 2,5 гривні за кубічний метр, а вже безпосередньо людям у квартири ви продаєте по 9, і навіть ϵ більше?

Друге. Чому ви сьогодні газ власного видобутку, собівартість якого трохи більше 2 гривень з транспортуванням, з податком на додану вартість (це копійки), продаєте по 9 гривень, спекулюючи на людях, забираючи останнє, і це прикриваєте?

Мені дуже шкода, що нам дали лише по хвилині, тому що вас звідси в наручниках треба виводити, а не слухати ваші звіти.

ТАРАСЮК В.В. Дякую, Юліє Володимирівно. Я, мабуть, частково відповів на ваші запитання тим, що пояснював компетенцію регулятора. Уже декілька років регулятор не впливає на ціну газу. Існує ринок газу, тому ціна 2,5 чи 9 — це нас не стосується. Ми займаємося питаннями тарифу для газорозподільних підприємств і для ОГТСУ — Оператора газотранспортної системи України.

3 чого складається тариф оператора, я не розповідав, але найбільший зараз розголос — це тарифи облгазів. Складові ці я назвав.

Я не встиг ще сказати про те, що ми, звичайно, після нарад з народними депутатами, з урядом і Президентом знайшли можливість і встановили також своєрідний прайс-кеп. У нас зараз знизили тарифи для 14 облгазів, і в жодному з них тариф не перевищуватиме 1 гривню 79 копійок. Найбільше це стосується саме малих облгазів, тому що не спрацьовує ефект масштабу, скажімо «Гадячгаз», «Лубнигаз», який найбільше галасу здійняв у країні.

Так ось, щоб цього не відбувалося, ми спільно з комітетом і урядом напрацювали законопроект, і дуже прошу вас підставити вкотре плече, і прийняти законопроект щодо укрупнення облгазів. Тобто щоб кількість абонентів в облгазі не могла бути меншою 100 тисяч. Це означає, що ці малі облгази будуть вимушені об'єднатися з великими, і тоді загальний тариф буде зменшений у цих маленьких містах і цих маленьких територіях маленьких облгазів, тому що насправді в нас був розкид від 30 копійок до 2,50. Коротко пояснив.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Підласа Роксолана Андріївна.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Будь ласка, передайте слово Герусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус Андрій Михайлович.

ГЕРУС А.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! У суспільстві вже багато разів обговорювалася ціна газу, тариф на розподіл, тариф на електроенергію, але є українські громадяни, які не купують газ напряму, а користуються централізованим теплом. Тому в мене запитання: що буде з тарифами на тепло, на холодну і на гарячу воду? Особливо це стосується міст. Дайте, будь ласка, відповідь на це запитання. Це перше.

Друге. У нас, крім населення, також є бізнес, підприємства. Тому величезна проблема — це приєднання до ліній електропередач, до електромереж. Скажіть, будь ласка, чи є у вас плани спростити це для того, щоб Україна могла піднятися в рейтингу $Ease\ of\ Doing\ Business\ i\ щоб\ підприємці могли легко починати бізнес і отримали легший і простіший доступ до електроенергії?$

Спасибі.

ТАРАСЮК В.В. Три запитання. Щодо тарифу на централізоване опалення. Можливо, ви всі чули, що в нас спільно з урядом за головуванням Прем'єрміністра була дуже широка нарада і дискусія з органами місцевого самоврядування, на якій ми домовилися, що в цьому опалювальному сезоні ми не допустимо зростання тарифів на централізоване опалення і відповідно гаряче водопостачання. Утім техніка, як це зробити, ще обговорюється, спільно з НАК «Нафтогаз України» має бути підписаний відповідний меморандум. Але факт залишається фактом: тарифи в цьому опалювальному сезоні підвищуватися не будуть.

Щодо холодної води, то основний чинник собівартості холодної води — це вартість електроенергії. Так як у гарячій воді — вартість газу, а в холодній воді — електроенергія. Залежно від того, чи зростатиме вартість електроенергії, чи ні, ми можемо казати і про тарифи. На сьогодні ми бачимо і вишукуємо можливості, що якщо і зростання може бути, то незначне. Намагатимемося винайти всі можливості, щоб також стримати зростання тарифів щодо холодної води.

Щодо приєднань. Я казав у своїй доповіді, що ми вже робимо дуже багато в цьому напрямі. Ми вже дуже спростили нашу процедуру регулятора, процедуру приєднання і отримання ставок плати, зробили її прозорою і вже бачимо результат. Ми ввели, як я вже сказав, стимулююче регулювання, і це також дасть можливість знизити ставки на приєднання. Але найголовніше в приєднанні — це бюрократичні процедури дозвільних документів.

Пакет реформ — пакет законопроектів поданий на розгляд Ради, дуже прошу підтримати його. Він напрацьовувався в Національній раді реформ. Усі його підтримали, прийняття цього пакета законопроектів абсолютно необхідне.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Констанкевич Ірина Мирославівна.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ N 23, Волинська область, самовисуванець). Пане Голово, дякую вам за інформацію. На жаль, вона не дала відповіді на головні запитання, які непокоять людей: чи ϵ в них перспектива щодо розміру тарифу після опалювального сезону і чи буде ця світла перспектива? Це перше питання.

Моє друге питання стосується ставок на приєднання. Оскільки я представник мажоритарного виборчого округу, де 80 відсотків — це сільська територія, то хочу сказати, що такі ціни на приєднання є непосильними для сільського мешканця. Вартість у розмірі 2-3 тисяч доларів на приєднання — це дуже складно.

Тому дайте відповідь на запитання. На що може розраховувати волинський селянин у найближчій перспективі? Чи можуть люди, які проживають у сільській місцевості, приєднати новозбудовані свої помешкання?

ТАРАСЮК В.В. Дякую, пані Ірино.

Після опалювального періоду ми всі сядемо за «круглий стіл» разом з НАК «Нафтогаз України» і будемо обговорювати ринкову ціну газу. Зараз ми вже бачимо тренд на зниження ціни і думаємо, що він буде продовжений. Тому сподіваємося, що підвищення тарифів не буде навіть наступного періоду, хоча це підкаже нам ринок. Але будемо вже дивитися всі разом після завершення опалювального періоду.

Щодо приєднання на Волині. Ви назвали якісь зависокі цифри, боюся, щоб не мало місце зловживання монопольним становищем обленерго у вашому випадку. Я прошу навести мені конкретний приклад, прошу завітати до мене чи зателефонувати, чи зустрітися. Я не відмовляю нікому в зустрічі, реагую на всі звернення. Ми разом розберемося. Ті цифри, які ви назвали, реально зависокі, давайте розберемося.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Пане Тарасюк, на більшість запитань, які ми ставили, ви дали конструктивну відповідь. Дякую вам за конструктивну роботу.

Але питання, яке, напевно, уже декілька місяців витає в суспільстві — щодо обмеження імпорту електроенергії з Російської Федерації, країни-агресора, і з Білорусі. У принципі, чи треба це робити, чи ні? Коли ви це збираєтеся робити? Чи робитимете це не лише для електроенергії, а й для інших видів енергії?

Дякую.

ТАРАСЮК В.В. Ярославе Івановичу, дякую.

Питання досить широке, тут дуже швидко не даси відповіді, але спробую. Ми як регулятор, як НКРЕКП поборники ринкових методів, здорової конкуренції. У принципі обмеження будь-якого імпорту — це обмеження конкуренції. Але ми маємо реалії російської агресії і, звичайно, не можемо на це також не звертати увагу як держава, я розумію.

Щодо прикладного питання імпорту. На сьогодні заборонити імпорт комісія не може навіть з технічної точки зору, тому що повноваження, які ви надали минулого року комісії, вичерпалися наприкінці цього року. Знаю, що внесений законопроект щодо продовження цих повноважень. Якщо ви дасте знову повноваження комісії обмежувати імпорт, то ми разом обговорюватимемо, тому що треба думати також і про споживачів, щоб не трапилося так, щоб обмеженням імпорту зростала нестримно ціна електроенергії для споживачів. Споживачі — це насправді основа нашої економіки, і насамперед ми маємо думати про споживачів.

Але комісія минулого року довела, що може це зробити. Коли в нас весною був карантин у зв'язку з COVID-19, ми прийняли таке рішення: обмежити імпорт до нуля. Ми його обмежили. На сьогодні насправді імпорт себе виправдав саме у січні. Тому що, як ми чули багато, склади вугілля на теплових електростанціях були на мінімумі, навіть на межі загрози віялових відключень, обмежень електропостачання. Імпорт деякою мірою навіть допоміг. Тому треба дуже обережно й виважено підходити до таких рішень, що ми і будемо робити спільно з вами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Приходько Борис Вікторович.

ПРИХОДЬКО Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 210, Чернігівська область, самовисуванець). Прошу передати слово Сергію Шахову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (одномандатний виборчий округ № 114, Луганська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Перше питання. Луганщина сьогодні перебуває у вогні, у депресії, триває війна. Чому на Луганщині тариф на розподіл електроенергії для всіх підприємців за ціною 1 гривня 84 копійки, а у всіх областях — 1 гривня 19 копійок? Луганщина — найбагатша область сьогодні? Ще раз зазначаю, що нині депресія і війна в тих областях на Донбасі.

Друге. Чому ми почали закуповувати білоруську електроенергію, російську електроенергію? Чому ми не використовуємо нашої електроенергії і з 1 січня не прийняли цього рішення?

Дякую.

ТАРАСЮК В.В. Дякую, Сергію Володимировичу.

Зразу почну з другого запитання. Я на нього відповідав попередньому народному депутату. Скажу ще раз, що коли ви нам дасте такі повноваження (у нас їх зараз немає, вони вичерпалися з 1 січня, законопроект внесений, учора був погоджений на засіданні комітету), то ми спільно з вами повернемося до розгляду цього питання і вирішуватимемо щодо обмежень імпорту.

Що стосується завищених тарифів на Луганщині. Як я казав, тариф — це не цифра, яку можна ставити чи зависоку, чи занизьку, він складається з певних складових. Так ось, ці складові на Луганщині, на жаль, вищі, ніж в інших областях саме тому, що мережі розтягнуті, а промисловість залишилася на неконтрольованій території. Тому ми як держава маємо, справді, виважено підійти до цих виняткових випадків і, можливо, також прийняти законопроект щодо укрупнення і обленерго за аналогією облгазів.

Сергію Володимировичу, ми домовилися сьогодні з вами зустрітися після обіду. Давайте не витрачати часу тут, ми предметно працюватимемо в комісії після обіду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Южаніна Ніна Петрівна.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Софії Федині.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). «Європейська солідарність». Запитання. Чому НКРЕКП допустило дефіцит резервів палива в компаніях «Теплоенерго», що створили ризики постачання електроенергії? Як на мене, це ви мали б пильнувати.

Друге. Чому підприємства Коломойського закупляють електроенергію чи не втричі дешевше від ринкової ціни? Це знущання над громадянами і, по суті, це не вільний ринок, це потакання конкретному олігарху.

Третє. Чому за постачання газу мають платити люди, які по 15-20 років не користуються газом і в них стоять пломби на трубах, офіційно засвідчені? Внаслідок чого ці люди також мають платити за постачання газу? Відповідей від НКРЕКП я на всі свої три чіткі звернення не отримала.

Четверте запитання. Що з пільговим тарифом для людей, які живуть у 30-кілометровій зоні біля АЕС? Тобто скасували пільговий тариф на електро-енергію не лише для пересічних споживачів, а й людей, які живуть у таких конкретних середовищах.

ТАРАСЮК В.В. Дякую, Софіє Романівно.

По черзі. Щодо дефіциту палива. Насправді слідкувати за цим — це компетенція Мінпаливенерго. Зараз вони перевіряють разом з Держенергоефективністю. Але в повноваженнях комісії є перевірка за фактом дотримання нормативів мінімального збереження, що встановлюються Мінпаливом. Буквально на попередньому засіданні ми прийняли рішення щодо позапланових перевірок усіх ТЕС і будемо перевіряти і карати в разі виявлення недотримання цих нормативів. Хоча, думаю, вони, справді, будуть виявлені, тому що ми всі бачимо, що нормативи не дотримуються.

Щодо закупки Коломойського – це до ринку не має жодного відношення. Якщо будь-яка компанія купує дешевше в державної компанії – це питання менеджменту на таких державних компаніях, що допускають такі закупки. Ринок тут ні до чого. Якщо одна державна компанія продає задешево приватній компанії, то це мають розбиратися правоохоронні органи, а також органи управління цих підприємств.

Постачання газу там, де споживання занизьке. Ми цю дискусію мали минулого року. Хочу пояснити ще раз, що навіть якщо ти не споживаєш газу, але хочеш його споживати — тобто не перекрив труби, не розірвав договору з облгазом, то труба має бути під тиском і ти маєш сплачувати мінімальну вартість обслуговування мереж. Тому що ці мережі все одно треба обслуговувати, навіть якщо ти споживаєш мало газу. У нас по Україні споживання газу для приготування їжі — це 4 гривні 50 копійок, якщо з колонкою — 14 гривень, у приватних будинках з котлом — це 36 гривень на місяць. Це мінімальна плата. Вважаю, що ці ціни для обслуговування досить нормальні...

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лукашев Олександр Анатолійович.

ЛУКАШЕВ О.А., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (одномандатний виборчий округ № 113, Луганська область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Прошу передати слово Олександру Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. У мене запитання щодо того, що сьогодні в залі буде розглядатися абсолютно декларативний і порожній проект постанови щодо повернення тарифів. Але оскільки він уже ϵ , там ϵ питання, що стосуються сфери вашої компетенції. А отже, скажіть мені конкретно по цифрах і по строках, коли буде повернуто пільговий тариф на електроенергію до 100 кіловат по 90 копійок? Перше питання.

Друге. Коли буде знижено з 27 до 21 гривні для міст-мільйонників тариф на водопостачання і водовідведення?

Третє. Коли буде зменшено тариф на розподіл газу? Ви поставили тимчасово (на два місяці) 1 гривню 79 копійок. А в деяких містах є розподіл, наприклад від Києва, де майже 400 гривень, до «Лубнигаз» — де майже 3 тисячі гривень за доставку.

Четверте. Ви коли аналізували складові, ми від вас не почули відповіді щодо витрат на амортизаційні відрахування стосовно модернізації, щоб мінімізувати втрати і відповідно мати економічні підстави для зниження тарифів.

Прошу дати відповідь на ці запитання. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ТАРАСЮК В.В. Давайте з останнього — щодо амортизаційних відрахувань. Коли я розповідав про складові тарифу, що в тих «нещасних» 20 відсотках. Нещасних, тому що вони мають бути в декілька разів більшими, щоб мати можливість обслуговувати, ремонтувати, модернізувати мережі, ми всі знаємо, що вони також зношені.

Щодо проекту постанови Верховної Ради. Я, на жаль, її ще не бачив, тому прокоментувати ті дії, що там записані, я зараз не зможу. Подивлюся — і буду коментувати вже в робочому режимі, якщо він буде прийнятий, звичайно.

Що стосується тарифу 1 гривня 79 копійок. Його прийнято не на тимчасовій основі — на два місяці, а на постійній основі. Зазначу, що це вища межа, тобто вище 1 гривні 79 копійок у нас тарифу не буде.

На майбутнє, щоб знизити ще й ці тарифи, ще раз повторюю, ми дуже просимо підтримати законопроєкт, напрацьований урядом, нами і комітетом, щодо укрупнення облгазів. Тобто маленькі облгази зливаються з великими, тариф також зливається і стає рівномірнішим по всій країні, щоб люди не відчували соціальної несправедливості.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Час для запитань вичерпано. Дякую, шановні колеги. Валерію Володимировичу, дякую.

Шановні колеги, переходимо до роботи.

Відповідно до статей 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України і яка має право коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради України подання про призначення Вітренка Юрія Юрійовича Першим віце-прем'єр-міністром України — міністром енергетики України.

Відповідно до статті 78 Регламенту Верховної Ради України, статті 43 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» даю доручення профільному комітету розглянути це питання (Шум у залі).

Я зачитаю і зараз усе дам. Від фракції «Слуга народу», ви і ще повинна була бути третя.

Даю доручення комітету на засіданні під час перерви обговорити це питання, щоб ми могли його розглянути в залі о 13 годині 30 хвилин, орієнтовно планується на цей час. Зараз дві заяви. Ішлося, що їх буде три, поки додаткова не надійшла.

Від фракції «Слуга народу» — Сушко Павло Миколайович, після цього — Юлія Володимирівна. Правильно?

Павло Миколайович. Будь ласка.

СУШКО П.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово, шановні народні депутати, шановні українці! За останні роки в кіноіндустрії роздерибанили все, що тільки можна було довести до банкрутства та забрати за безцінь.

Ми силами комітету намагаємося захистити останні студії, що залишилися. Уже другий рік поспіль ми ведемо боротьбу за історичний кіноархів та кіностудію «Українська кінохроніка». І ось у найвразливіший момент для індустрії, коли вона потерпає від наслідків пандемії, її вирішили добити руками місцевих депутатів Київради.

Учора Постійна комісія Київської міської ради з питань архітектури, містобудування та земельних відносин прийняла незаконне рішення внести на розгляд Київради питання щодо відведення у постійне користування 2 гектарів землі в центрі Києва по вулиці Коновальця, 18, доведеного до банкрутства державного підприємства «Українська студія хронікально-документальних фільмів», яке потім перейде у приватні руки забудовника.

У чому справа? Державне підприємство «Укркінохроніка» мала борги. У борги його загнало попереднє керівництво, як це постійно відбувається через недбале управління підприємством. Ці борги покрила приватна компанія «Зодча Діадема», і їй мала перейти ділянка, оскільки це приватне товариство покрило борги і може потенційно претендувати на майно та земельну ділянку «Укркінохроніки». Інтереси «Укркінохроніки» на засіданні представляла особа, яку на це не уповноважував керівник підприємства, вона і просила комісію прийняти це проголосоване рішення, тобто офіційного представника від «Укркінохроніки» не було.

Проти цього свавілля виступає також викладацький склад Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І.К. Карпенка-Карого, студенти, громадські діячі, народні артисти України, представники «Укркінохроніки». Вони звернулися до нас з проханням не допустити цю незаконну передачу землі.

Ми звертаємося до депутатів, представників усіх політичних сил у Київраді та закликаємо не підтримувати цього рішення. Ми звертаємося до Генерального прокурора звернути увагу на цю проблему та не допустити розкрадання державного підприємства та незаконної забудови.

Дякуємо за увагу. Сподіваємося на розуміння та здоровий глузд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надійшла ще одна заява з проханням оголосити перерву, яку готові замінити на виступ. Юлія Володимирівна Тимошенко.

ТИМОШЕНКО Ю.В. Шановні колеги, уся країна бурлить від нововстановлених тарифів. Ви добре знаєте, що зараз люди за січень отримають платіжки. На фоні цього тут ми почули легендарний виступ керівника НКРЕКП. У мене в руках просто витримка з його повноважень і повноважень органу, який він очолює, де чітко написано: реалізація цінової і тарифної політики.

Ці люди призначені указом Президента України. Я хочу запитати: чому замість конкретного вирішення питання ця «болтовня», яка нікому не цікава і абсолютно не має під собою ніяких рішень питань?

Хочу нагадати, що Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, (НКРЕКП) за попереднього Президента очолювалася керівником Липецької фабрики паном Вовком, і вони за п'ять років в 11 разів підняли ціни на газ і тепло, у сім разів підвищили тарифи на електроенергію, а потім державний аудит встановив, що виведено з НАК «Нафтогаз України» 225 мільярдів гривень і плюс додатково 75 мільярдів недоплачено до бюджету, які люди заплатили за тарифи.

Хочу сказати, що все це продовжується. Ті самі люди очолюють НАК «Нафтогаз України», сьогодні ще голосуватимемо за кандидатуру злодія Вітренка. Абсолютно всі ті самі тенденції в НКРЕКП: продовжується корупція і крадіжки.

Говорити, критикувати немає жодного сенсу. Хочу звернутися зараз до депутатів і сказати, що в нас є компетенція приймати закони, і в нашій компетенції прийняти закон, який передбачав би, що газ власного видобутку віддається людям.

Ви розумієте, що ніякого ринку немає? Ну, ви ж розумні люди в цій залі! Коли вам говорять про ринок — це ж великий обман, тому що сьогодні забезпечує газом населення один постачальник, і тому ніякого ринку немає. Встановлюються в ручному режимі спекулятивні ціни — і в людей забирається останнє.

Давайте приймемо закон, підпишемо його всі разом: український газ — українцям, плюс 30 відсотків рентабельності, не більше, і газ із газових сховищ — українцям за ціною замовника плюс транспортування і податки. Це в наших з вами силах.

Сьогодні наша команда такий законопроект запропонує для підпису кожній фракції, і ми мусимо це прийняти, і покласти край цій вакханалії, коли з наших людей беруть у два-три рази вищі тарифи, ніж насправді мусять брати, а потім через НАК «Нафтогаз України», як було це і за попередньої влади, виводять гроші в офшори, за межі України, позбавляючи людей права на життя.

У нас є вихід, давайте діяти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нестор Іванович Шуфрич. Також заява про оголошення перерви, яку готові замінити на виступ.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий! Я виступаю від імені фракції «Опозиційна платформа — За життя» і депутатської групи «Довіра». Питання, яке нас сьогодні турбує, є принциповим.

Скажіть, будь ласка, чому сьогодні громадяни України, які є власниками надр України, мають платити ціну, яка (увага!) у вісім разів більша, ніж вартість українського газу власного видобутку?

1150 гривень — це сьогодні вартість газу власного видобутку. Можливо, припустити збільшення рентабельності на подальший розвиток. Чому сьогодні українці сплачують такий податок, як ренту на власний газ? Чому вони сплачують ПДВ? Ще на це йде 200-відсоткова надбавка рентабельності? Навіть та ціна, яка нібито з 1 лютого буде якоюсь пільговою, становить 6 тисяч 860 гривень, плюс доставка — це буде близько 8 тисяч 600 гривень, а в окремих районах — 9 тисяч гривень. Чому 300 доларів, навіть більше, люди мають платити за газ, собівартість якого 38 доларів? Це несправедливо, це не по-людськи, це не подержавницьки.

Наша позиція категорична: газ власного видобутку, який на 90 відсотків може забезпечити потреби наших людей, має бути відданий тому, кому він належить, – народові України.

Сьогодні ми спостерігаємо за принципом ціноутворення, і в мене тут запитання до керівника НКРЕКП. Скажіть, будь ласка, ми всі знаємо, і НАК «Нафтогаз України» пишався цим, що влітку купили дешевий газ і закачали найбільшу

кількість у наші сховища, купили дешевше, ніж за 100 доларів. Чому зараз продають народові України, споживачам за 300 доларів, навіть з цією пільговою ціною? На калькуляторі рахувати ми всі вміємо. Не грабуйте людей!

Ми вимагаємо повернути пільгові тарифи до 3 тисяч кіловат — 90 копійок! Ми вимагаємо повернути всі пільги на лінії розмежування нашим споживачам! Знищили там всю економіку і на людей переклали все навантаження щодо сплати за електроенергію. Це ми так боремося за мир в цьому регіоні? Це ми так боремося за наших громадян? Думайте про людей, а не називайте всіх лише «слугами»!

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, переходимо до розгляду питань порядку денного.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання» (№ 4613). Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою.

Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 202.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування Радуцький Михайло Борисович. Дайте до 4 хвилин і від авторів, і від комітету.

РАДУЦЬКИЙ М.Б., голова Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні колеги! Представлений до вашої уваги законопроект спрямований на те, щоб якнайшвидше зареєструвати в Україні вакцини проти COVID-19 та розпочати масштабну вакцинацію населення. Сьогодні жодна з вакцин проти COVID-19 не може бути зареєстрованою в Україні в установленому порядку, бо з об'єктивних причин жодна з них не має повного реєстраційного досьє і завершених третьої та четвертої стадій клінічних випробувань.

Усі вакцини, що сьогодні використовуються для проведення щеплень проти COVID-19 у провідних країнах світу, також не мають повної реєстрації в цих країнах, а отримали допуск до застосування, так звану реєстрацію під зобов'язання.

У Європейському Союзі така процедура передбачена Директивою 2001/83/ЄС. Цим законопроектом ми фактично інтегруємо таку саму процедуру в національне законодавство. Завдяки застосуванню цієї процедури – реєстрація

під зобов'язання – громадяни отримають вкрай необхідні вакцини, а виробники вакцин будуть зобов'язані продовжувати післяреєстраційні дослідження безпеки або ефективності вакцин.

Ми вважаємо, що для прискорення реєстрації вакцини проти COVID-19 та початку вакцинації населення цей законопроект варто приймати невідкладно.

Водночас комітет пропонує передбачити додаткові запобіжники для унеможливлення реєстрації неякісних вакцин та вакцин невідомого походження. Тому комітет вважає за необхідне внести до тексту законопроекту деякі уточнення та доповнення, зміст яких відображений у висновку комітету.

З урахуванням цього комітет рекомендує Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання» (№ 4613) прийняти за основу та в цілому як закон з урахуванням наданих комітетом пропозицій, відображених у висновку комітету, та доручити комітету спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити техніко-юридичне доопрацювання законопроекту під час підготовки його на підпис Голові Верховної Ради України.

Прошу підтримати пропозицію комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти. Михайле Борисовичу, ви можете сідати.

Синютка Олег Михайлович.

СИНЮТКА О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Петрівна Сюмар.

СЮМАР В.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, очевидно, що немає сьогодні у світі актуальнішої теми, ніж питання вакцинації. Дуже хотілося б вірити, що в Україні ми серйозно підійшли до розгляду цього питання. Але ми бачимо, що під час розгляду питання нібито про вакцини в нас навіть представника Міністерства охорони здоров'я немає. Де ж тоді ця актуальність?

Ми дивимося на законопроект навіть із поправками комітету. Ви знаєте, його зміст мене дуже дивує, тому що в ньому немає слова «COVID-19» і слова «вакцина». Ви, звичайно, будете зараз посилатися на європейські директиви, але там є ще положення 1, якого ви не цитуєте.

Так ось, цей законопроект виписаний під екстрену реєстрацію будь-якого лікарського засобу, який не завершив клінічні випробування. Це тепер можна буде робити за скороченою процедурою.

Ви знаєте, це дуже серйозно нагадує корупційну схему, а не намагання розв'язати проблему і все-таки провести вакцинацію в Україні. Я не розумію, чому, коли таке актуальне питання, до нього не можна підійти відповідально і виписати цей законопроект дуже чітко (він невеликий, там кілька абзаців), щоб ми розуміли, що йдеться саме про препарати для лікування COVID-19?

Тому, колеги, очевидно, що ми всі сьогодні абсолютно за те, щоб Україна почала вакцинацію, причому нормальними вакцинами. Тому що кожен з вас колотиме *Pfizer i Moderna* і ніхто не колотиме «Спутник V». Я щось не бачила тут прихильників особливо російської вакцини, щоб вони на камери це робили. Ми хочемо, щоб українцям робили щеплення масово, чесно, справедливо й адекватними вакцинами.

Тому в першому читанні ми голосуємо зараз «за». Далі цей законопроект треба писати, справді, під якісну вакцинацію, вносити поправки і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бобровська Соломія Анатоліївна.

БОБРОВСЬКА С.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ользі Стефанишиній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанишина Ольга Анатоліївна.

СТЕФАНИШИНА О.А., член Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, пам'ятаєте, у нас був такий Президент Віктор Янукович, який хотів, щоб ми ніколи не потрапили до Євросоюзу. Так ось, сьогодні його мрію здійснює пан Максим Степанов, який закриє нам в'їзд до всіх цивілізованих країн фізично.

Дуже скоро вся Європа, Сполучені Штати Америки та інші розвинуті країни завершать вакцинацію населення від COVID-19. Ми не знаємо, коли це навіть почнемо. У нас не будуть більше вимагати ПЛР-тест, у нас вимагатимуть паспорт вакцинації. Але ні у вас, ні в мене, ні в наших батьків його, на превеликий жаль, не буде, бо Україна, можливо, провакцинує своє населення до кінця 2023 року. Чи готові ми жити в цій ізоляції? Я дуже сумніваюся.

Вважаю, що сьогодні те, що наш уряд не робить взагалі нічого для того, щоб провакцинувати населення, і навіть пріоритетні групи, – це ганьба.

Тепер щодо цього законопроекту. Він «прилетів» від уряду за день до засідання комітету. Я змогла лише вибити поправку, щоб не було Російської

Федерації і «Спутника V» у цій спрощеній реєстрації. Звичайно, цей законопроект неідеальний. Але ми зараз усі в заручниках цього уряду, який не має ані нормального плану, ані розуміння, як відбуватимуться ці процеси.

Законопроект дає можливість тимчасової екстреної реєстрації вакцин, які, як я розумію, уже стоять на кордоні сьогодні. Якщо ми за це не голосуємо — ми з вами злочинці, бо пан Степанов не зміг нормально спланувати процеси.

Я стомилася бути заручницею цього міністра. Розумієте? Я, звичайно, не можу не голосувати за цей законопроект. Але вважаю, колеги, що це ганьба – мати в заручниках цілу Верховну Раду і нічого, вибачте, не робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамоян Суто Чолоєвич.

МАМОЯН С.Ч., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Прошу передати слово Шуфричу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий! Я, чесно кажучи, дуже приємно здивований, що ми повернулися до питання вакцинації. Читаю, журналісти провели розслідування, Шмигаля вже провакцинували *Pfizer*, окремі члени уряду також уже провакциновані. Чому ми тут зараз б'ємося і час втрачаємо? Люди добрые, где мозги?

Вчора був у нас з офіційним візитом міністр закордонних справ Угорщини. Два мільйони доз на 10 мільйонів населення, а одна доза — це 2 ампули. Угорщина підписала контракт з Росією на поставку «Спутник V». Вони ще не регламентували в себе використання Sinovac, у них ε сумнів в ефективності китайської вакцини.

Нас сьогодні хочуть вакцинувати вакциною, яка ще не дуже сприймається у світі, і ми ще навіть не знаємо, коли і як. З іншого боку, вакцина, яка вже зараз подана на реєстрацію і використовується в Сербії, Угорщині, Німеччина починає реєструвати «Спутник V», нами не визнається лише тому, що вона російська. Сьогодні запропоновано можливість виробляти її в Україні, і це, справді, в інтересах наших громадян.

Я за те, щоб в Україні була будь-яка ефективна вакцина, будемо відверто говорити. «Спутник V» вироблений за принципами, що нам знайомі, — «советской понятной прививки», а інші: і *Moderna, і Pfizer* — це вже новітні технології втручання в РНК і ДНК, і ми не знаємо, як вони діятимуть згодом.

Тому давайте думати про людей, а не про політику. Я вакцинуватимуся в Будапешті «Спутником V», моя родина також, я дбаю про їхнє здоров'я.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кириленко Іван Григорович. Я не чую.

КИРИЛЕНКО І.Г. Прошу передати слово колезі Дубелю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Валерія Дубеля.

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина» підтримуватиме законопроєкт № 4613, яким запропонований механізм завезення і реєстрації в Україну лікарських засобів і вакцини під зобов'язання виробника. У такий спосіб ми зможемо надати доступ до вакцини громадянам України, тому що саме цінніше — це життя людини. Адже на сьогодні в Україні законно не може бути зареєстровано жодної вакцини, тому що жоден виробник не пройшов повного циклу клінічних випробувань.

Внесенням таких змін ми надаємо додаткові повноваження виконавчій владі, і виконавча влада відповідатиме за те, щоб в Україну була доставлена вакцина ефективна й гарантованої якості. Наша команда, фракція «Батьківщина» і комітет будемо пильно за цим слідкувати.

Ми цей законопроект підтримуємо. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Білозір бачу. Хто ще? Білозір, Анна Костянтинівна — бачу. Два виступи з мотивів, після цього переходимо до голосування. Запросіть народних депутатів до залу.

Білозір Лариса Миколаївна.

БІЛОЗІР Л.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, самовисуванець). Колеги, депутатська група «Довіра» голосуватиме за цей законопроект у першому читанні, але в жодному разі не в цілому. Тому що тут пропонується доповнити статтю 9 Закону України «Про лікарські засоби» щодо реєстрації лікарських засобів під зобов'язання для екстреного медичного застосування. Уже із самої статті зрозуміло, що не лише ліки, які спрямовані на боротьбу з COVID-19, підпадатимуть під цю статтю, і це є зловживанням норми, коли пандемія розширить можливості деяких дуже хитрих людей.

Пропонується також надати можливість застосування процедури під зобов'язання препаратам, які пройшли клінічне дослідження у США, Європейському Союзі. Але навіщо Індія, Мексика і Бразилія? Мексика й Індія — препарати цих країн не ε безпечними. Нам потрібно залишити Європейський Союз, США — там,

де FDA, там, де чіткий контроль. А так ми отримаємо низькоякісні, зацяцьковані вакцини. Бо я вам скажу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Депутатська група «Партія «За майбутнє» підтримає цей законопроект у першому читанні. Але ми дуже просимо між першим і другим читаннями все-таки чітко встановити, що це застосовуватиметься виключно до вакцини і ліків від COVID-19.

А також для того, щоб не було маніпуляцій з ціною на вакцини, ми просимо розглянути проект Постанови нашої депутатської групи «Про державне регулювання цін на вакцини проти гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (№ 4494). Тому що всі ми знаємо, що на сьогодні вакцини вже є, але вони доступні виключним людям у цій країні. Ми знаємо, що в нас дуже люблять маніпулювати цінами на ліки, і в тому числі маніпулюватимуть цінами на вакцини. Тому це питання має бути так само розглянуте паралельно з цим законопроектом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, зараз з мотивів дам ще Радуцькому. Будь ласка, перед голосуванням керівник комітету і голови депутатських фракцій та груп підійдіть до трибуни, треба порадитися.

Радуцький Михайло Борисович.

РАДУЦЬКИЙ М.Б. Шановні колеги, дякую за ваші зауваження. Єдине, хотів би нагадати, що в моєму виступі лунала фраза, що цей законопроект підтримати з поправками комітету. У поправках комітету, пані Оксано, прибрані такі країни, як Мексика і Бразилія. Там залишилися лише країни Європейського Союзу, Сполучені Штати Америки, Японія, Велика Британія, Китайська Народна Республіка, Індія та Швейцарія. Більше там ніяких немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, керівники фракцій та груп, підійдіть до трибуни.

Шановні колеги, будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Є деякі дискусійні питання навколо цього проекту, я маю на увазі законопроект № 4613. Нам його вкрай важливо прийняти на цьому тижні, але треба внести деякі зміни між першим та другим читаннями.

Шановні колеги! Тому було щойно домовлено з керівниками депутатських фракцій та груп... Олександре Федієнко, вас вакцини вже не турбують, я зрозумів, у вас діджиталізація.

Шановні колеги, тому домовилися зараз проголосувати цей законопроект за основу. Сьогодні я дам доручення комітету розглянути та внести необхідні поправки до законопроекту і завтра за процедурою *ad hoc* його проголосуємо. Немає заперечень? Але я чекаю, як завжди, листа від депутатських фракцій та груп (Шум у залі).

Ні, зараз виступів не буде. Не буде виступів, Несторе Івановичу! Несторе Івановичу, щойно ви домовлялися, ви були за *ad hoc*. Несторе Івановичу, «Спутник V» туди не добавиться. Вносьте законопроект... (Шум у залі).

Що ви робите? Ви домовлятися вмієте? Щойно домовилися. Несторе Івановичу, колег запитайте. Хочете — вносьте інший законопроект. Завтра не буде вакцин, до кого прийдуть, — до вас? Ні, до вас прийдуть, Анатолію Петровичу, до вас прийдуть. Ви готові в цілому зараз голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання» (№ 4613) за основу.

Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 318.

Рішення прийнято.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок і пропозицій та підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо державної реєстрації лікарських засобів під зобов'язання» (№ 4613).

Вибачте, мені все одно, проти чи не проти, ви кнопкою визначаєтеся «за» чи «проти», там їх три — це регламентна процедура. Шановні колеги, вивчіть Регламент, будь ласка.

Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 312.

Xто проти вакцин, вакцинування людей, ми побачимо. Дякую, шановні колеги.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 213, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 22, «Батьківщина» — 19, «Партія «За майбутнє» — 15, «Голос» — 15, «Довіра» — 15, позафракційні — 13.

Дякую.

Наступне питання порядку денного — проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про порядок обчислення скликань представницьких органів місцевого самоврядування (рад)» щодо поновлення єдиного порядку обчислення скликань» (№ 4414).

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 247.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, до слова запрошується голова Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Клочко Андрій Андрійович.

КЛОЧКО А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, пане Голово, шановні народні депутати України, шановні присутні! Законопроектом № 4414 передбачено внесення змін до статей 1, 2 і 4 Закону України «Про порядок обчислення скликань представницьких органів місцевого самоврядування (рад)» з метою поновлення порушеного на сьогодні в Україні єдиного порядку обчислення скликань усіх представницьких органів місцевого самоврядування.

Нагадаю, що ϵ дине законодавче регулювання скликань місцевих рад було запроваджено у 2004 році.

Парламент вирішив вважати першим скликанням склад усіх без винятку місцевих рад, обраних у 1990 році. Наступні скликання місцевих рад мали змінюватися виключно після проведення чергових виборів, а факт позачергових і перших виборів в окремих радах не впливав на нумерацію їх скликань.

Колеги, однак після рішення Конституційного Суду України від 4 червня 2009 року щодо згаданого вище закону змінилися обставини і довелося вважати обраним у позачергових виборах склад депутатів як повноцінне скликання місцевої ради, що порушило їх єдину загальнодержавну нумерацію.

Звертаю увагу, що 11 лютого 2011 року до Конституції України було внесено зміни і одночасно встановлено, що строк повноважень депутатських місцевих рад складає п'ять років у разі їх обрання на чергових виборах. Водночас не було жодної згадки про позачергові перші місцеві вибори, тобто в законодавця з'явилася можливість повернутися до питання поновлення єдиної нумерації скликань місцевих рад.

На сьогодні існують значні розходження в нумерації вказаних скликань, про що ми отримали інформацію від органів місцевого самоврядування та їх асоціацій. Зокрема, окремі ради об'єднаних територіальних громад, обрані на перших виборах ще до 2020 року, почали самостійно встановлювати нову нумерацію, але 25 жовтня 2020 року на рівні сіл, селищ, міст і районів відбулися ще одні перші вибори і дотриматися задекларованої єдності нумерації скликань стало практично неможливо.

Тому мною і колегами з комітету було вирішено запропонувати парламенту на законодавчому рівні повернути єдність обчислення скликань місцевих рад. За такої умови точкою відліку, як було раніше для місцевих рад, так

і сьогодні для Верховної Ради, буде вважатися перше скликання, яке припало на роки проголошення незалежності України.

Для подальшого обчислення беремо до уваги лише кількість проведених чергових виборів. Як наслідок, пропонуємо місцеві ради, обрані на чергових та перших місцевих виборах 25 жовтня 2020 року, вважати радами восьмого скликання.

Інформую, що комітет розглянув даний законопроект на своєму засіданні 16 грудня 2020 року і, взявши до уваги висновок Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України, ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти його за основу та в цілому.

У разі прийняття цього законопроекту в першому читанні та в цілому пропонується Верховній Раді України доручити комітету під час підготовки відповідного тексту на підпис Голові Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради його технікоюридичне доопрацювання.

Прошу підтримати позицію комітету. Дякую за увагу. Прошу підтримати і проголосувати «за».

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два — за, два — проти.

Лунченко Валерій Валерійович.

ЛУНЧЕНКО В.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 71, Закарпатська область, самовисуванець). Передайте, будь ласка, слово Ларисі Білозір.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лариса Миколаївна Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Колеги, законопроект потрібний, він, справді, технічний, що дасть можливість виправити цю черговість у радах, сьогодні вони плутаються — і сьоме, і восьме, і дев'яте, тому що були позачергові вибори, проміжні вибори, коли було добровільне об'єднання, і проводили довибори. Тому дуже важливо все-таки зробити вже уніфіковано, щоб вони не плуталися, визнати їх саме такими, дати методику обчислення скликань місцевих рад. Тут черговість скликань уже не буде обчислюватися, і вважатимемо, що вони всі восьмого скликання.

Незважаючи на те що саме нещодавно, 25 жовтня, пройшли перші місцеві вибори, думаю, це полегшить і зніме купу проблем, які сьогодні виникли у громадах. Тому прошу підтримати наш законопроект — Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та

містобудування, який у принципі уніфікує і допоможе все звести до спільного знаменника.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Руслан Петрович Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! Я насправді думаю, що було б добре прийняти цей законопроект хоча б за основу, оскільки є велике сподівання, що прийняттям його ми завершимо дві дискусії. Перша дискусія — щодо того, який строк повноважень рад, які обираються на позачергових виборах. Ми, нарешті, дійдемо спільного консенсусу, що це все-таки ради, які діють лише до чергових виборів, бо нове скликання — це чергові вибори, а не позачергові.

Друга — справді вирішимо те питання, яке спричинено не лише рішенням Конституційного Суду, про яке згадано, а й Законом «Про місцеві вибори» ще 2010 року, коли в перехідних положеннях на чергових виборах було вирішено, що ради, які обрані на позачергових виборах в 2008-2009 роках — Київська міська рада і Тернопільська обласна рада, здійснюють свою нумерацію відповідно від того скликання, яке було обрано на позачергових виборах. Ситуацію заплутали остаточно. Ми зараз маємо незрозумілу ситуацію не лише на рівні сільських, селищних рад чи ОТГ, а навіть на рівні Київської міської і Тернопільської обласної рад.

Дуже сподіваюся, що цей законопроект вирішить це питання. Тому ми підтримуватимемо його за основу і до другого читання будемо вносити свої пропозиції, які його покращать, оскільки там ϵ певні дискусійні речі, і обов'язково їх треба буде прибирати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович.

РАХМАНІН С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман Михайлович.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, насамперед представники місцевого самоврядування! Очевидно, що проблема, яка

порушена в цьому законопроекті, цілком слушна, і уніфікація всіх номерів скликань обов'язково потрібна. Але нумерація всіх скликань повинна відображати насамперед безперервну послідовність.

Наведу один конкретний приклад Київради. 25 жовтня, як і всюди в Україні, у Київраді відбулися місцеві вибори. І в нас запрацювала Київрада якого скликання? Дев'ятого. Зараз якщо норма цього законопроекту запрацює, скликання Київради буде вважатися восьмим, тобто вдруге восьме скликання. Уявіть собі, який буде хаос у документації, як знайти рішення, що будуть нумеруватися восьмим скликанням як попереднє скликання Київради і як знову нове скликання Київради?

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради вказує на недосконалість цього підходу. Насправді треба працювати над цією проблемою, але, на превеликий жаль, норма цього законопроекту її не вирішить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поляков Антон Едуардович.

ПОЛЯКОВ А.Е., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (одномандатний виборчий округ № 206, Чернігівська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний Дмитре Олександровичу, прошу передати слово народному депутату Батенку Тарасу Івановичу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Дякую, пане Антоне Поляков. Шановні колеги! Шановні друзі! Ми, звичайно, розуміємо важливість цього законопроекту, особливо після розгляду питання вакцинації, що нагально потрібна Україні. Перед розглядом питання недопустимості підвищення тарифів питання нумерації скликань місцевих рад. Але водночас це не лише скепсис та іронія, звичайно, нашим громадянам не до іронії. Разом з тим звертаємо увагу на те, що повинні мати своє уніфіковане в незалежній державі літочислення місцевих органів самоврядування, яке ми ведемо від часу проголошення державного суверенітету 1990 року.

Але ми хочемо прислухатися до ГНЕУ, яке висловлює зауваження до змісту законопроекту і вважає, що документ має передбачити правила нумерації не лише чергових скликань місцевих рад, а й особливості нумерації місцевих рад, обраних на позачергових та перших виборах, що мають бути прив'язані до номера чергового скликання місцевих рад, але при цьому повинні відображати безперервну, як наголошували всі мої колеги — представники різних фракцій і груп, послідовну нумерацію всіх скликань рад, перехід прав і обов'язків від одних місцевих рад до інших рад.

Тому ми підтримуємо цей законопроект у першому читанні, враховуючи техніко-юридичне доопрацювання цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, хто ще? Соболєв – з мотивів, після цього переходимо до голосування. Більше немає бажаючих виступити? Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Взагалі абсурднішого законопроекту я у своєму житті ще не бачив. Тобто перші вибори, що відбулися в об'єднаних громадах, тепер будуть вважатися восьмими, а позачергові вибори, що відбувалися, тепер матимуть подвійну нумерацію.

Ну, що ви пропонуєте? У який спосіб вестиметься документація? Яким чином ви апелюватимете до рішень, якщо вони будуть скасовуватися в судах?

На погляд нашої фракції, цей законопроект не може бути ухваленим навіть у першому читанні. Почитайте застереження Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, там усе чітко сказано. Нічого страшного немає, що рада має свою нумерацію, бо одна рада утворена півроку тому, а інша діє з 90-го року минулого століття. Що тут змінилося? Тому наша фракція за це голосувати не буде.

Дякую. '

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, підготуйтеся до голосування. Цей законопроект запропонований комітетом для прийняття за основу та в цілому. Немає заперечень? Немає.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про порядок обчислення скликань представницьких органів місцевого самоврядування (рад)» щодо поновлення єдиного порядку обчислення скликань» (№ 4414) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 276.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про порядок обчислення скликань представницьких органів місцевого самоврядування (рад)» щодо поновлення єдиного порядку обчислення скликань» (№ 4414) у цілому з необхідними технікоюридичними правками.

Прошу підтримати та проголосувати.
(3a) - 263.
Рішення прийнято.
Дякую.

Шановні колеги, наступне питання порядку денного – проект Постанови «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (№ 4650).

Цей проект постанови було погоджено практично всіма депутатськими фракціями та групами. Під час підготовки до розгляду цього питання було узгоджено таку процедуру: 2 хвилини — виступ від авторів, 2 хвилини — виступ від комітету, і всі депутатські фракції та групи мають до 2 хвилин на виступ.

Якщо немає заперечень, ставлю таку пропозицію на голосування. Прошу її підтримати та проголосувати.

(3a) - 331.

Рішення прийнято.

Запрошується до слова голова Комітету з питань енергетики та житловокомунальних послуг Герус Андрій Михайлович і від авторів, і від комітету.

ГЕРУС А.М. Добрий день, шановні народні депутати! Добрий день, головуючий! Комітет Верховної Ради з питань енергетики та житлово-комунальних послуг на своєму засіданні 27 січня 2021 року розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (№ 4650), внесений народним депутатом України Арахамією Давидом Георгійовичем, Разумковим Дмитром Олександровичем та іншими народними депутатами, усього 144 підписи.

Проектом постанови запропоновано Кабінету Міністрів України розглянути пропозиції та вжити низку заходів щодо соціального захисту населення у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги.

Рекомендується також спільно з енергетичним регулятором вивчити можливість запровадження додаткових форм державного регулювання цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги та удосконалити механізм підтримки вразливих споживачів.

Більшість народних депутатів членів комітетів підтримали прийняття цього проекту постанови з урахуванням висловлених на засіданні комітету пропозицій та зауважень, які стосуються поширення пільг на електричну енергію для населення, що проживає у 30-кілометровій зоні атомних електростанцій, та будинків сімейного типу, а також спрощення доступу до субсидій пенсіонерів, осіб з інвалідністю, безробітних та інших вразливих верств населення.

За результатами розгляду комітет рекомендує проект Постанови «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» прийняти за основу та в цілому з урахуванням висловлених пропозицій, що містяться в наданому висновку комітету до цього проекту постанови, з яким ви можете ознайомитися в розданих матеріалах.

Я зачитаю пропозиції комітету для стенограми. Частину першу викласти в такій редакції: «1. Кабінету Міністрів України:

невідкладно внести зміни стосовно збільшення соціальних нормативів розрахунку субсидій на використання газу, електричної енергії, теплової енергії, інших послуг, а також забезпечити спрощення доступу пенсіонерів, осіб з інвалідністю, безробітних до системи субсидій, передбачивши забезпечення введення змінених норм розрахунку субсидій з 1 жовтня 2020 року, до таких постанов:

від 21 жовтня 1995 року № 848 «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива»;

від 27 липня 1998 року № 1156 «Про новий розмір витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива у разі надання житлової субсидії»;

від 6 серпня 2014 року № 409 «Про встановлення державних соціальних стандартів у сфері житлово-комунального обслуговування»;

у місячний строк:

подати Верховній Раді України пропозиції щодо внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» в частині збільшення видатків за бюджетною програмою «Виплата пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг, придбання твердого та рідкого пічного побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі» (код 2501230);

вивчити питання та подати пропозиції щодо внесення змін до законодавства з метою завершення опалювального сезону 2020-2021 років на основі системи надання житлово-комунальних послуг населенню, що діяла до 1 січня 2021 року»;

після абзацу третього пункту 1 частини другої доповнити абзацом четвертим такого змісту:

«встановлення пільг на електричну енергію населенню, яке проживає в 30-кілометровій зоні атомних електростанцій, дитячим будинкам сімейного типу».

Прошу підтримати рішення комітету та прийняти проект постанови за основу та в цілому з урахуванням висловлених пропозицій комітету.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп. Дубіль Валерій Олександрович.

ДУБІЛЬ В.О. Прошу передати слово Сергію Соболєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. Наша фракція брала участь у підготовці цього проекту постанови, без сумніву, ми його підтримуємо.

Але, на жаль, цей проект постанови — це вирок системі державного управління в енергетиці. Треба нарешті чесно дати відповіді на такі запитання. Як може бути атомна енергетика збитковою? Як кожного місяця мільярди гривень призводять атомну енергетику до збитків? Фактично найприбутковішу галузь енергетики.

Допоки ми не почнемо відвертої розмови в цій залі, уряд цієї розмови не почне. Вітренко цих питань не порушуватиме, бо він разом з іншими спричинив цю ситуацію в країні. Те, що ми намагаємося зараз прикривати фіговим листком той сором, який вчинено, ні до чого не приведе. На жаль, ми зараз констатуємо факт: державного управління в енергетиці немає.

Так зараз вживаються напівзаходи: ми повертаємо пільги тим, хто проживає в 30-кілометровій зоні. Проте залізли навіть і сюди, залізли у 100 кіловат, які повинні йти пільговим категоріям. Лише в останній момент на засіданні комітету виправили ситуацію з багатодітними сім'ями. Однак це ні до чого доброго не призведе. Парламент повинен сам собі дати відповіді на питання, чому надприбуткові галузі стали збитковими, чому ми з країни — експортера електроенергії перетворилися в країну — імпортера електроенергії? Ось відповіді, яких потребує і суспільство і ця зала.

Тому ми підтримуємо цей проект постанови, але, на жаль, цей напівзахід, не вирішить питання в енергетиці.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Борзова Ірина Наумівна.

БОРЗОВА І.Н., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 14, Вінницька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! У січні в Україні зросли ціни на газ, збільшилися тарифи на оплату житлово-комунальних послуг, і це найболючіше для людей питання. Підвищення тарифів під час економічної кризи і загальнонаціонального карантину, коли українцям і так важко, може призвести до накопичення боргів.

Кабінет Міністрів повинен розробити механізм компенсації різниці в тарифі на газ за січень, і це може бути за рахунок субсидій, та повернути пільговий тариф на електроенергію для споживачів, які використовують до 100 кіловат на місяць. Потрібно переглянути та збільшити бюджет у частині збільшення видатків за програмою виплат пільг і житлових субсидій громадянам на оплату житлово-комунальних послуг.

Ми підтримуємо проект постанови і повинні зробити все для тих, хто найбільше потребує нашої уваги на сьогодні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Юрчишин Ярослав Романович.

ЮРЧИШИН Я.Р., перший заступник голови Комітету Верховної Ради країни з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос». Шановні колеги, безперечно, те, що зараз відбувається довкола цін та тарифів на енергетику, викликає велике обурення та обговорення в суспільстві. У нас є причини, чому так сталося. Ключова причина — громадяни не до кінця поінформовані про те, що відбувається. Вони могли вже в січні змінити постачальника газу і отримати нижчі ціни на газ, якби уряд провів адекватну інформаційну, просвітницьку кампанію, пояснив, як можна було б для окремих громадян, для сімей знизити ціни на газ уже зараз. Ми бачимо довкола цього питання також дуже багато маніпуляцій замість фахової, по суті, дискусії.

На превеликий жаль, цей проект постанови, що ми зараз розглядаємо і вочевидь буде підтриманий більшістю в парламенті, навряд чи розв'яже існуючі зараз проблеми.

Давайте уважно і чесно прочитаємо, що пропонується в проекті постанови. Там пропонується: вивчити питання, розглянути можливість, подивитися, рекомендувати. Чи ці кроки в принципі можуть розв'язати якісь проблеми? Вочевидь, що цей проект постанови ε більше політичною заявою з боку Верховної Ради, яка, як на мене, на жаль, ε дуже слабкою.

Це політична заява про те, що до сьогодні у Верховній Раді немає чіткого розуміння щодо того, а якою має бути державна політика у сфері енергетики. Ми підтримуємо ринкові заходи чи державне регулювання — це ключове питання, на яке ми не даємо відповіді. Те, що ми зараз вирішуємо і пропонуємо в цьому проекті постанови, — це вивчити це питання. Мені хотілося, аби ми вивчили це питання раніше і мали чітку відповідь від партії більшості, від уряду щодо того, якою є державна політика і позиція уряду в питаннях енергетики.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Батенко Тарас Іванович.

БАТЕНКО Т.І. Шановні колеги, чи може уряд нарешті працювати так, щоб не було бажання його відправити у відставку? Як нам змусити уряд працювати так, щоб не допускати таких ляпасів щодо тарифів, що було застосовано

на початку року, які не те, що дорого коштують для країни і простих людей, а й прирікають мільйони громадян жити за межею бідності, що обертається для них трагедією?

За офіційною статистикою Інституту демографії та соціальних досліджень, таких громадян, які живуть за межею бідності, у середині 2000 року налічувалося близько 51 відсотка, тобто більше половини всього населення України. Ми переконані, що після двох невдалих локдаунів, щодо ефективності яких ми, безумовно, можемо довго сперечатися, цей відсоток людей, які живуть за межею бідності, значно зріс.

У нас немає доброчесності на ринку газу, і те, що уряд сьогодні намагається ввести державне регулювання цін на ринку енергоресурсів, безумовно, є правильним рішенням. Нас не цікавить тут думка з цього приводу Міжнародного валютного фонду.

Тому під час ухвалення такого проєкту постанови наша депутатська група «Партія «За майбутнє» переконана, що в залі, мабуть, буде присутній уряд у повному складі, який мав би це чути. Тому що ми живемо у парламентсько-президентській державі, і люди чекають від парламенту розв'язання проблеми, що мала б бути саме в цій країні. Тому що вони вірять, що ключ до розв'язання проблеми в парламенті, і нарікають нам, що ми її не розв'язуємо.

Тому, друзі, ми категорично наполягаємо на тому, щоб питання відновлення пільги щодо вартості електроенергії при споживанні до 100 кіловат було повернено і виконано урядом. Так само були враховані питання багатодітних, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу щодо споживання електроенергії, питання проживаючих у 30-кілометровій зоні атомної електростанції. Лише за таких умов ми голосуватимемо за цей проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

Вибачте. Кулініч Олег Іванович.

КУЛІНІЧ О.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 147, Полтавська область, самовисуванець). Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, наша група підтримуватиме всі ініціативи, усі проекти постанов, усі законопроекти, які спрямовані на здешевлення тарифу на житлово-комунальні послуги для населення, для юридичних осіб.

Давно вже треба наводити лад в енергетичній сфері нашої держави, тому що те, що відбувається зараз, абсолютно не відповідає реальним заробітним платам, пенсіям. Люди не можуть сплачувати таких платіжок, тому що їхні доходи абсолютно не відповідають тим платіжкам, які вони отримують.

Ми ще на початку січня зареєстрували подібні законодавчі акти, подібний проект постанови, що саме спрямовані на здешевлення тарифів на житловокомунальні послуги для населення.

Що стосується цього проекту постанови, ми обов'язково його будемо підтримувати. Можливо, він і не розв'язує всіх проблем, але ми зобов'яжемо уряд знайти ресурс для того, щоб люди отримали субсидії в повному обсязі за січень, лютий, березень цього року за повний опалювальний період.

Не може бути так, що люди, коли отримують відповідні платіжки, не знають, що їм робити, і звертаються до всіх інстанцій, до народних депутатів, тому що це ненормальна ситуація.

Нам треба обов'язково навести лад із електропостачанням, відновити пільговий тариф для тих, хто перейшов на електроопалення. Саме цей проект постанови врегулює це питання.

Нам треба обов'язково врегулювати питання щодо транспортування газу, тому що те, що зараз відбувається, особливо на Полтавщині, коли люди отримали найвищі платіжки, найвищий тариф на доставку газу, це в жодні рамки не вкладається, коли середньовиважена цифра по країні була в 2-2,5 разу нижче.

Тому підтримуємо цей проект постанови. Даємо доручення уряду працювати над тим, щоб знижувати тарифи на житлово-комунальні послуги, знижувати суми в платіжках для нашого населення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую.

Шановний пане Голово! «Опозиційна платформа — За життя» підтримає цей проект постанови. Однак у нас ϵ не те що кричуще зауваження, це просто на голову не налазить. Такі речі, наприклад, як причина зростання тарифів у країні — це COVID-19. Це просто абсурд, яким намагаються прикрити корупційні й злочинні схеми обкрадання населення.

Безумовно, є декларативні норми. Сьогодні тут був голова НКРЕКП, я ставив конкретні запитання: якою постановою повернуть пільговий тариф — те, про що казали колеги, — до 100 кіловат/годин по 90 копійок? Або якою постановою будуть змінювати і де в цьому сьогоднішньому проекті постанови зазначено про повернення тарифу, який зріс до 30 відсотків по країні на виробництво теплової енергії? Або де так само норма, що стосується холодного водопостачання та водовідведення і зросла в містах-мільйонниках з 21 до 27 гривень? Цього немає.

А тепер щодо економічних передумов. Я до вас не раз звертався продовж усіх півтора року. Ми подали два законопроекти, які забезпечували можливість знизити ціни на газ і похідні тарифи на опалення і гаряче водопостачання. Ви нас не чули півтора року! Вам було не до цього. Тому послухайте зараз, коли люди вийшли на вулиці і вимагають, щоб у них були справедливі ринкові і, що головне, економічно обґрунтовані тарифи.

Відпускна ціна газу «Укргазвидобування» — 2841 гривня. За статистикою 2020 року, «Укргазвидобування» видобуває 15 мільярдів кубів газу, 15,3, якщо

бути точним, а споживання населення і теплокомуненерго — 16,3 мільйона. Газу власного видобутку практично нуль, для того щоб забезпечувати ним потреби населення. Ціна імпортного газу зменшилася з 339 до 202 доларів. Які економічні передумови у вас для цього зростання?

Тому не займайтеся популізмом і декларативними постановами, а реально знизьте ціни на газ та інші похідні тарифи.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герасимов Артур Володимирович, після цього переходимо до голосування. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні українці, коли влада Зеленського необґрунтовано підвищила ціни на газ та забрала в найбідніших пільговий тариф на електроенергію, «Європейська солідарність» розробила чіткий план допомоги населенню. А вчора з'явився цей проект постанови, який фактично повторює стратегію «Європейської солідарності» щодо подолання тарифної кризи. У проекті постанови пропонується збільшити субсидії і повернути пільговий тариф на електроенергію. Скопіювали — ну, і слава Богу. Не знаєте, де брати гроші? Приймайте законопроект № 4585 «Європейської солідарності» і спрямовуйте додаткові 7 мільярдів гривень з утримання силовиків, кортежів та державних дач Зеленського на субсидії.

Дуже важливо також заборонити купівлю російської електрики та газу. Якщо ми торкнулися газу, то сьогодні з цієї трибуни про тарифи, газ та совість нам вирішила розповісти людина, яка дуже обізнана щодо газу — «газова принцеса» Лазаренка, через дії якої держава зазнала збитків на мільярди доларів. Доказом цього є перемога України у Стокгольмському арбітражі, коли ми повернули більше 4 мільярдів доларів, які після «хі-хі» з Путіним вона переплатила Кремлю і за які Кремль купував зброю і вбивав наших воїнів. Сьогодні нас знову хочуть посадити на російську газову голку і на російські газові схеми. «Європейська солідарність» не дасть цього зробити ані «газовій принцесі», ані її телефонним абонентам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги.

Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу. Підготуйтеся до голосування. Готові?

Шановні колеги, цей проект постанови — результат роботи всіх депутатських фракцій та груп, починаючи з того моменту, як відбулися події, пов'язані з тарифами. Позицію щодо того, що Верховна Рада повинна брати на себе відповідальність і готова працювати в цьому напрямі, була озвучена всіма фракціями і депутатами. Саме депутати — перші, які зіткнулися з проблемою, тому що люди приходили до них. Особливо це стосується мажоритарників.

Тому я впевнений, що дуже важливо сьогодні підтримати цей проект постанови, підтримати людей. Те, що лежить у зоні нашої відповідальності, у зоні наших можливостей, ми робили в сьогоднішніх умовах на 110 відсотків.

Я всім дякую і пропоную голосувати. Будь ласка, підготуйтеся до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про заходи, спрямовані на соціальний захист населення, у зв'язку з підвищенням цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги» (№ 4650) за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та необхідними технікоюридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 337.

Рішення прийнято.

Постанову прийнято. Дякую, шановні колеги.

Оскільки залишилося 3 хвилини, оголошується перерва до 12 години 30 хвилин. Дякую.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, запросіть народних депутатів до залу. Сергію Віталійовичу Бабак, будь ласка, підійдіть на хвилинку.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування, тому що нам треба буде прийняти рішення щодо скороченої процедури.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про конституційну процедуру» (№ 4533) та альтернативний законопроект № 4533-1. Будь ласка, підготуйтеся до голосування, щоб розглянути це питання за скороченою процедурою.

Готові? Прошу підтримати та проголосувати.

 $\ll 3a \gg -196$.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань правової політики Совгиря Ольга Володимирівна. Дайте, будь ласка, 4 хвилини і від авторів, і від комітету.

СОВГИРЯ О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, проект Закону «Про конституційну процедуру» напрацьований робочою групою парламенту для виходу з конституційної кризи. До цієї групи входили представники всіх депутатських фракцій і груп. Крім того, над законопроектом працювала група високопрофесійних фахівців з конституційного права, за що я їм хочу щиро подякувати з цієї високої трибуни. Колеги, я вам дякую.

Тепер щодо суті законопроекту. По-перше, законопроектом запроваджується висококваліфікована більшість для прийняття рішень Конституційним Судом — це 12 голосів. Таке збільшення кількості голосів потрібне для прийняття рішень, що забезпечить винесення судом більш зважених, поміркованих і мотивованих рішень.

По-друге, запроваджується усне провадження як основна форма розгляду справ. Чому це важливо? Тому що громадяни повинні розуміти, що Конституційний Суд працює відкрито, прозоро, а не за зачиненими дверима.

Запроваджується чіткий механізм формування порядку денного Конституційного Суду. Наразі склалася ганебна ситуація, коли порядок денний Конституційного Суду фактично формується одноособово його Головою. Внаслідок чого формування відбувається непрозоро, іноді справи включаються до порядку денного безпосередньо перед початком їх розгляду судом, що не забезпечує належного рівня їх розгляду і створює підходи для вибіркового розгляду справ. Так, на сьогодні в суді є справи, що розглядаються вже шостий рік поспіль, наприклад, це справа про люстрацію.

Запроваджується функціонування єдиного централізованого реєстру актів Конституційного Суду, що полегшить доступ до них учасників конституційного провадження.

Передбачається підвищення вимог до мотивування рішень Конституційного Суду. Це ненормально, коли Конституційний Суд визнає неконституційними положення 50 норм закону з посиланням на одну норму Регламенту, а саме рішення досягає п'яти-семи сторінок.

Законопроект містить цілу низку змін і положень, що спрямовані на підвищення ефективності та дієвості інституту конституційної скарги, що зновтаки полегшить доступ громадян до конституційного судочинства. Крім того, законопроектом вперше суттєво унормовуються питання дисциплінарного провадження суддів Конституційного Суду, адже на сьогодні, уявіть собі, сам Конституційний Суд визначає процедуру дисциплінарного провадження щодо самого себе.

На жаль, навколо законопроекту дуже багато маніпуляцій, починаючи з того, що нібито Конституційному Суду буде заборонено приймати свій Регламент. Це неправда. Регламент Конституційного Суду як його внутрішній акт і Закон «Про конституційну процедуру» діятимуть паралельно.

Маніпуляцією є також те, що цей законопроект не можна приймати без висновку Венеційської комісії. Позавчора ми успішно прийняли Закон «Про народовладдя через всеукраїнський референдум», де отримання висновку Венеційської комісії і робота над законопроектом здійснювалися паралельно.

Колеги, витрати з державного бюджету на прийняття одного рішення Конституційного Суду в цілому становлять 15 мільйонів гривень. Думаю, що за такого бюджету держава може дозволити собі витрачати кошти лише на юридично бездоганні та політично нейтральні рішення.

Комітет просить прийняти в першому читанні законопроект № 4533 і відхилити проект № 4533-1, а також звертаємося до Голови Верховної Ради з проханням оголосити про застосування спеціальної процедури, передбаченої частиною першою статті 116 Регламенту для можливості коригування змісту цього законопроекту в разі отримання зауважень від Венеційської комісії. Конституційний Суд у нашій державі працюватиме за європейськими стандартами. Я в це вірю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується народний депутат України Павленко Ростислав Миколайович.

ПАВЛЕНКО Р.М., член Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановний Дмитре Олександровичу, шановні колеги! Відповідно до статті 153 Конституції України порядок організації та діяльності Конституційного Суду України, статус суддів цього суду, підстави і порядок звернення до суду, процедура розгляду ним справ і виконання рішень визначаються Конституцією України та законом. Ця конституційна формула визначає рамки законодавчого регулювання процесуальної діяльності Конституційного Суду України. Нині вони регулюються в єдиному законодавчому акті — Законі України «Про Конституційний Суд України».

Авторами основного законопроекту № 4533 сформульовано, скажімо так, подальші процедурні пропозиції, що зведені в проект щодо конституційної процедури. Однак, на наш погляд, точнішим було б формулювання: щодо процедури розгляду справ і виконання рішень Конституційного Суду України, що більш точно визначає предмет цього законопроекту і предмет регулювання, і ті норми, що містяться в цьому законодавчому акті.

Під час розгляду справ суд керується засадою найвищої юридичної сили — Конституцією України і конституційною доктриною, кажуть автори Основного Закону. Однак поняття конституційної доктрини в такому вигляді, як зазначено в проекті, практично не існує, це обмежило б діяльність Конституційного Суду України в неприродний спосіб. Тому пропонуємо тут повернутися до тих визначень, що передбачені в Конституції України і Законі «Про Конституційний Суд України».

Одним з найголовніших зауважень ϵ те, що фактично скасовується Регламент Конституційного Суду, що так само ϵ перевищенням повноважень. Цей Регламент ма ϵ бути і регулювати внутрішні процедури Конституційного Суду України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп: два — за, два — проти.

Бондар Віктор Васильович.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Прошу передати слово Тарасу Батенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тарас Іванович Батенко.

БАТЕНКО Т.І. Ще раз добрий день, шановні колеги, шановні друзі! Хочу нагадати, що буквально вчора наша депутатська група «Партія «За майбутнє» не голосувала питання щодо всеукраїнського референдуму, де ми, як ви знаєте, наполягали на своїх поправках, зокрема на тих, які стосувалися Конституційного Суду, щоб Конституційний Суд за повною процедурою як один з головних запобіжників конституційності поданих питань на всеукраїнський референдум розглядав винесені на нього питання.

Тому, очевидно, ми ратуємо за те, щоб Конституційний Суд відповідав своєму статусу і максимально зберіг свою самостійність. А останніми місяцями те, що деякі депутати називають конституційною кризою, що була спричинена більшою мірою в головах окремо взятого офісу, Конституційний Суд опинився «під ножем». Ми знаємо про те, як «під ножем» опинилася його незалежність як вищого органу, який здійснює офіційне тлумачення Конституції України.

Ми знаємо також про те, що Президент України вчора відкликав свій законопроект щодо відновлення суспільної довіри до конституційного судочинства, яким передбачався незаконний розпуск Конституційного Суду України.

Тому, очевидно, це все має нібито не пряме, а опосередковане значення до цього законопроекту. Я з великою повагою ставлюся до змісту цього законопроекту і до колег, які брали участь в робочій групі, що була скликана Дмитром Олександровичем Разумковим, але в нашої депутатської групи так само є зауваження, на яких ми наполягатимемо.

Це стосується, зокрема, питання прийняття Конституційним Судом рішень двома третинами зі складу 12 суддів КСУ. Зараз, як ви знаєте, рішення приймається 10 суддями. Ми вважаємо, що це може заблокувати рішення Конституційного Суду України щодо порушення правил відводу і самовідводу членів Конституційного Суду, питання щодо надання щорічної відпустки всім суддям одночасно. Ну, не можуть усі судді одночасно йти у відпустку, тому що фактично Конституційний Суд залишиться без роботи, а в демократичній країні це неприпустимо. Ті чи інші позиції не дають нам можливості сьогодні проголосувати за цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іонушас Сергій Костянтинович.

ІОНУШАС С.К., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Що стосується цього законопроекту, який ми сьогодні розглядаємо, то тут треба пам'ятати про те, що сумнозвісне рішення Конституційного Суду України 27 жовтня стало прямим наслідком того, що Регламент Конституційного Суду України, який розширив повноваження Конституційного Суду України, давав можливість маніпулювати, зокрема, і питаннями порядку денного засідань Конституційного Суду України. Це саме було однією з причин, чому Конституційний Суд виніс те рішення — тому що Голова Конституційного Суду одноособово, формуючи порядок денний, маніпулював і запропоновував ті питання, які він вважає за потрібне.

Але ті слова, які тут пролунали, не відповідають дійсності, тому що цей законопроєкт не передбачає скасування Регламенту Конституційного Суду України. Конституційний Суд зможе своєю постановою затвердити Регламент, який дасть можливість йому у процесуальному аспекті визначити ті процедури, які не регламентовані цим законом. Але найголовніше, що треба пам'ятати тим, які визначатимуться: цей законопроєкт є прямим наслідком частини другої статті 19 Конституції України, яка передбачає, що всі органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові (службові) особи зобов'язані діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Конституційний Суд — це один з органів державної влади, який також має діяти виключно відповідно до закону України, цього саме вимагає стаття 153 Конституції.

Тому, звичайно, є деякі питання до змісту цього законопроекту, що можуть бути легко усунені між першим і другим читаннями. Я закликаю всіх голосувати за цей законопроект, щоб поставити діяльність Конституційного Суду України у межі, визначені Конституцією і законами України.

Наша фракція підтримує цей законопроект, закликаю представників інших політичних сил також його підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рахманін Сергій Іванович.

РАХМАНІН С.І. Прошу передати слово Олегу Макарову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Макаров Олег Анатолійович.

МАКАРОВ О.А., секретар Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги, визнаючи і віддаючи належне роботі, що проведена авторським колективом, хочу сказати, що я закликатиму не голосувати за цей законопроект.

Насамперед хочу сказати, що законопроект виглядає ще недосконалим. Передусім варто зазначити, що не було проведено достатніх публічних обговорень, якщо вони взагалі були проведені. Для такого рівня законопроекту це життєво необхідно.

Дуже важливо, що вчора Голова Верховної Ради надіслав текст законопроекту до Венеційської комісії, ми чекаємо висновку Венеційської комісії.

Скажіть мені, будь ласка, прихильники цього законопроекту, для чого нам зараз приймати його в першому читанні, якщо відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки до законопроекту, який готується до другого читання, вносяться в 14-денний строк після прийняття законопроекту за основу? Тобто протягом 14 днів ви повинні подати свої поправки, потім ми всі два місяці чекатимемо висновку Венеційської комісії. Що ми далі будемо робити — порушувати Закон України «Про Регламент Верховної Ради України»? Будемо вносити зміни до законів України, які не передбачені зараз цим проектом Закону «Про конституційну процедуру»? Для чого ми це робимо?

Я звертаюся до прихильників цього законопроекту. Для того щоб він мав шанс бути прийнятим, зараз за нього не голосувати, направити на повторне перше читання до комітету, дочекатися висновків Венеційської комісії і потім ухвалити його за основу. Доопрацювати до другого читання вже з урахуванням побажань і пропозицій депутатів і прийняти його в цілому як цілісний, збалансований і потрібний для держави документ.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Німченко Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Добрий дня, шановні колеги! Я хочу почати з рішення Венеційської комісії, про яке так багато балакають. Венеційська комісія у грудні цього року, підтверджуючи свій висновок, сказала, що нехтування рішенням Конституційного Суду рівносильно нехтуванню Конституцією і конституційною владою. Це була відповідь на запитання Президента України, який просив сказати йому, як саме нам читати рішення. Це перше.

Друге. Щодо законопроекту. Шановні колеги, я хотів би почати з того, що саме Венеційська комісія сказала, що Конституційний Суд, який ми сьогодні хочемо зганьбити, є стражем Конституції. Президент України згідно з Конституцією є гарантом, а Конституційний Суд є стражем, і тому спроби врегулювати нормами закону діяльність Конституційного Суду суперечить Конституції і всім міжнародним практикам діяльності Конституційного Суду.

Учора на засіданні комітету ніхто не навів жодного прикладу, де можна законодавчим органом регулювати рішення і діяльність Конституційного Суду. Ось з цього ми бачимо, що, по суті, з Конституційного Суду роблять не стража Конституції, а підсудок, який підопічний Банковій, Президенту.

Я за нашого Президента і хотів би, що коли Голобородько працює «по Станіславському», то Президент не повинен працювати «по Веніславському», тому що він послухав свої віддані сили і призвів до того, що, по суті, ми ганьбимо свою Конституцію, Конституційний Суд України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич Руслан Петрович (*Шум у залі*). Василю Івановичу, час завершився.

НІМЧЕНКО В.І. Я завершу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, Василю Івановичу. Дякую. Князевич Руслан Петрович. Будь ласка.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. Дякую. Шановний пане Голово, шановні колеги! На наше переконання, прийняття такого закону є абсолютно неконституційною справою. У разі якщо ви його приймете, уявіть собі, діяльність Конституційного Суду регулюватиметься двома законами. В Україні не можуть за Конституцією одні й ті самі правові відносини регулюватися двома законами.

А якщо ви залишите ще й Регламент, це буде абсолютний хаос у діяльності суду. Не вдалося звільнити всіх суддів, давайте просто не дамо можливості їм працювати. Це перше.

Друге. Якщо ви збільшите до двох третин голосування суддів за прийняття рішення, уявіть собі, що в парламенті такі рішення приймаються двома третинами. У комітеті спробуйте прийняти хоч одне рішення двома третинами. Це означає, що у трискладовому органі, бо там три джерела формування, дві складові обов'язково завжди будуть об'єднуватися проти третьої. Це призведе до політичної корупції, і ви за це відповідатимете.

Наостанок. Вносяться зміни тишком-нишком до Регламенту Верховної Ради, де Регламент позбавляється можливості реагувати на застереження Конституційного Суду. Нас відлучають від можливості впливати на рішення щодо внесення змін до Конституції. Як ви можете за це голосувати? Ми будемо категорично проти такого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили?

Шахов з мотивів. Після цього переходимо до голосування. Я пам'ятаю. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, якщо зараз цей законопроект буде проголосовано, ми ставимо під загрозу взагалі незалежність нашої держави, чим може скористатися і агресор, і будь-хто.

Подивіться, що робиться? Криза в усьому: в енергетичному комплексі, в інфраструктурному, у тарифному. Не робіть кризи вже в конституційному органі, будь ласка. Я звертаюся до вас з позиції, що робиться на Луганщині, Донеччині, коли два негідники взагалі спаплюжили Конституцію і лишили мільйон людей права голосувати конституційно. Хтось звернув на це увагу?

Президент говорить, що в нас на сьогодні 200 діб немає війни, і вже тиша всюди, а два негідники вчинили війну, два голови військово-цивільних адміністрацій Донецької і Луганської областей. Коли це вже завершиться, скажіть, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Усі бажаючі виступили? Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Совгиря – конфлікт інтересів, і Павленко. Увімкніть мікрофон Совгирі Ольги Володимирівни.

СОВГИРЯ О.В. Шановні колеги, я не братиму участі в цьому голосуванні через можливий потенційний конфлікт інтересів, оскільки мене висунуто кандидатом на посаду судді Конституційного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги, у зв'язку з тим що мою кандидатуру висунуто на посаду судді Конституційного Суду, вбачаю можливий конфлікт інтересів під час голосування за ці законопроекти, тому не братиму участі в голосуванні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, підготуйтеся до голосування, запросіть народних депутатів до залу. Ставлю на голосування... (Шум у залі). Ні, виступи вже завершено.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про конституційну процедуру» (№ 4533) за основу з пропозицією комітету щодо

врахування запропонованих уточнень під час підготовки до другого читання відповідно до статті 116 Регламенту Верховної Ради України.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 197.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про направлення проекту Закону «Про конституційну процедуру» (№ 4533) до комітету на повторне перше читання.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 226.

Рішення прийнято.

Дякую. Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного — проект Закону «Про парламентську службу» (№ 4530) і альтернативний проект Закону «Про особливості служби в Апараті Верховної Ради України» (№ 4530-1).

Шановні колеги, ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного зазначеного вище законопроекту.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 261.

Рішення прийнято.

Ставиться на голосування пропозиція про застосування процедури *ad hoc* щодо розгляду та прийняття рішення на цьому пленарному засіданні. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 266.

Рішення прийнято.

Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 246.

Рішення прийнято.

До слова запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Корнієнко Олександр Сергійович. Від комітету і від авторів дайте, будь ласка, 4 хвилини.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, це важливий законопроект. Його генезис — у попередньому скликанні парламенту. Це місія Європейського парламенту, Європейського Союзу, відома як так звана місія Кокса. До нас приїжджали колеги, аналізували діяльність Верховної Ради, висловлювали певні рекомендації, частину з яких уже внесено до Регламенту, а частину ще будуть вносити до Регламенту і взагалі до законодавства.

Однією з системних змін, про які вони говорили і пропонували, — це саме закон про парламентську службу. Парламентська служба або служба в Апараті Верховної Ради, її можна по-різному називати. Ми назвали «парламентська служба», бо це усталена практика всього світу. У всьому світі діяльність секретаріатів їх парламентів (у кожній країні вони по-різному називаються) регламентується окремо. Чому? Тому що парламент — це особливий законодавчий орган, більшість державних службовців завжди працюють у виконавчій гілці влади, трохи у судовій гілці влади, але більша частина все-таки у виконавчій. У забезпеченні діяльності законодавчого органу працюють набагато менше людей. Ви знаєте, чисельність нашого Апарату — це до двох тисяч людей може бути. Тому треба окремий підхід, окремі процедури, окремі правила, що дасть Апарату Верховної Ради, секретаріатам комітетів працювати набагато краще та ефективніше.

Проект Закону «Про парламентську службу» було розглянуто на засіданні нашого комітету 25 січня. Під час обговорення члени комітету одностайно висловилися за необхідність унормувати інститут відокремленої парламентської державної служби, про який зазначалося в рекомендаціях місії пана Кокса ще 18 березня 2016 року.

Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради також поділяє думку щодо того, що особливість проходження служби осіб, які забезпечують діяльність парламенту, має бути врегульовано окремо.

Комітет з питань антикорупційної політики не виявив корупціогенних факторів, що можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень, та дійшов висновку, що законопроект відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

З огляду на зазначене, комітет вирішив рекомендувати Верховній Раді України прийняти проект Закону «Про парламентську службу» (№ 4530) за результатами розгляду в першому читанні за основу, не скорочуючи термін, для того щоб ми могли внести відповідні поправки та покращити його.

У нас ϵ альтернативний законопроект. Думаю, що колеги, якщо зала визначиться щодо основного законопроекту, долучаться до його покращення до другого читання. Прохання підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександре Сергійовичу.

До слова запрошується народний депутат України Княжицький Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність») Дякую. За всієї поваги до Голови Верховної Ради, до комітету, до

авторів законопроекту, «Європейська солідарність» переконана, що цей законопроект зараз ϵ абсолютно не на часі. Тому що, наприклад, він передбача ϵ , що набір на керівні й інші посади в Апараті парламенту здійснюватиме не Комісія з питань вищого корпусу державної служби, як ϵ зараз, а комісія, створена всередині Апарату. Вимоги до кандидатів на посади, порядок проведення конкурсу і все інше встановлюється лише Керівником Апарату Верховної Ради України. Законопроект пропону ϵ відмовитися від відкритої та прозорої державної служби і створю ϵ корупційні ризики, коли Керівник Апарату одноосібно вирішу ϵ , кого, за яким принципом, на яку посаду приймати. Це поганий прецедент, тому що фактично ми рушимо реформу державної служби.

Законопроект передбачає нерівні умови фінансово-матеріального забезпечення для працівників секретаріатів комітетів і секретаріатів депутатських фракцій. А це ті люди, які щодня готують аналітику, виконують іншу роботу для забезпечення роботи парламенту і кожного народного депутата.

Цей законопроект фактично закладає підвалини для розпродажу майна Верховної Ради, тому що зараз майном розпоряджається сама Верховна Рада, а законопроект пропонує зробити, щоб Верховна Рада визначала порядок розпорядження майном. Це може призвести до того, що затверджений Верховною Радою порядок розпорядження державним майном буде непрозорим і таким, що містить корупційні ризики, а майно фактично розпродане. Це питання взагалі не є предметом насправді регулювання законопроектами.

Ми подали альтернативний законопроект, хоча вважаємо, що сама ця тема зараз у нас не на часі, але спробували виправити недоліки в альтернативному законопроекті.

Нам важливіше зараз було б говорити про субсидії чи медичну реформу, а не про те, як, вибачте, дерибанити майно Верховної Ради. Закликаємо голосувати проти, або голосувати за наш законопроект № 4530-1.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, потрібне обговорення? Можемо голосувати? Шановні колеги, 1 хвилину, будь ласка. Запросіть народних депутатів до залу. Сказали колеги, що без обговорення, будь ласка.

Шановні колеги! Бо всі будуть з обговоренням. Іване Івановичу, домовилися без обговорення, щоб просто... (Шум у залі).

Шановні колеги, ви знаєте, що кожного дня саме Апарат Верховної Ради забезпечує нашу з вами роботу, і навіть тоді, коли ми йдемо додому або їдемо у відрядження, вони продовжують працювати. Цей законопроект саме на це спрямований, я сподіваюся, ви його підтримаєте.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про парламентську службу» (№ 4530) за основу.

Будь ласка, підготуйтеся до голосування, запросіть народних депутатів до залу. Я впевнений, що всі хочуть підтримати.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 301.

Рішення прийнято.

Дякую, шановні колеги.

_____

Шановні колеги, наступне питання порядку денного — призначення Вітренка Юрія Юрійовича Першим віце-прем'єр-міністром України — міністром енергетики України.

Відповідно до статті 83, 85, 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», до складу якої входить більшість народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України і яка має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України, Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль вніс до Верховної Ради подання про призначення Вітренка Юрія Юрійовича Першим віцепрем'єр-міністром України — міністром енергетики України. Відповідні матеріали вам надані.

Пропонується такий регламент розгляду цього питання: представлення кандидата Прем'єр-міністром України — до 2 хвилин; виступ кандидата на посаду Першого віце-прем'єр-міністра України — міністра енергетики України — до 3 хвилин; запитання до кандидата від народних депутатів України — до 9 хвилин; співдоповідь від комітету — до 2 хвилин; виступи від депутатських фракцій і груп — по 3 хвилини від кожної фракції та групи. Після цього прийняття рішення.

Немає заперечень? (Шум у залі). Тоді ставимо пропозицію на голосування. Готові голосувати?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За что?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За порядок розгляду. Скільки хвилин і кому буде надаватися. Колеги, я не буду повторювати.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 223.

Шановні колеги, ми зараз голосуємо... (Шум у залі). Зачекайте, 150 голосів — це процедурне рішення, усе. Це процедурне рішення. Колеги, ні, під час виступів. Не треба махати документом.

Будь ласка, до слова запрошується Прем'єр-міністр України Денис Анатолійович Шмигаль.

ШМИГАЛЬ Д.А., *Прем'єр-міністр України*. Добрий день, шановний пане Голово Верховної Ради, шановна президіє, шановні народні депутати, шановні українці! Відповідно до пункту 12 частини першої статті 85 та частини четвертої статті 114 Конституції України за пропозицією депутатської фракції політичної партії «Слуга народу», яка згідно з частиною десятою статті 83 Конституції України має права коаліції депутатських фракцій у Верховній Раді України дев'ятого скликання, вношу подання про призначення Вітренка Юрія Юрійовича Першим віце-прем'єр-міністром — міністром енергетики України.

Прошу підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується кандидат на посаду Першого віце-прем'єр-міністра України — міністра енергетики України Вітренко Юрій Юрійович (Шум у залі).

Не кричіть. Я зараз поставлю запитання. Юрію Юрійовичу! (Шум у залі). Не кричіть, шановні колеги, я чую.

Декларація ϵ на сайті? Вона не повинна бути розданою, ма ϵ бути на сайті. На сайті вона ϵ ? Поки йде обговорення, працівники Апарату, будь ласка, перевірте, чи ϵ на сайті Верховної Ради декларація Юрія Юрійовича Вітренка.

Будь ласка, 3 хвилини.

ВІТРЕНКО Ю.Ю., тимчасово виконуючий обов'язки міністра енергетики України. Шановний парламенте України! Минулого разу з цієї трибуни я розповідав про свої принципи, вони не змінилися за цей час, і тому немає сенсу їх повторювати.

Замість цього я краще прозвітую про те, що було зроблено в Міністерстві енергетики за той час, поки я виконував обов'язки міністра, і ви тоді зможете оцінювати мене за справами, а не за словами. Отже, що було зроблено.

За лічені дні після призначення була погашена заборгованість із заробітної плати перед шахтарями, які перекривали дороги. Було подано на засідання Кабінету Міністрів проект рішення, що обмежило зростання ціни на електроенергію для населення. Якби такого рішення не було прийнято, то ціна на електроенергію зараз була б у два рази вищою.

Найбільш значущі пільги були при цьому монетизовані. Тобто населення, яке користується електроопаленням, не має втратити коштів. Водночас це складне рішення дало можливість залучити кредит «Укренерго» на суму понад 10 мільярдів гривень, що спрямовуються на погашення боргів перед «Енергоатомом» і генерацією з відновлювальних джерел енергії.

Були підписані також угоди з іноземними інвесторами про власний видобуток газу в Україні, а також внесено на засідання Кабінету Міністрів рішення щодо газу, що дало можливість знизити ціну на газ з лютого вже на третину. Якби такого рішення не було прийнято, ціна зросла б на чверть. Було уникнуто віялових відключень у період холодів, чим усіх нас лякали. Було розроблено системні пропозиції щодо вирішення найболючих питань галузі, таких як енергетична залежність, маніпуляції на ринку, технічна розбалансованість і неекологічність енергетичної системи, боргова криза.

Це свідчить про те, що ми можемо робити для того, щоб реалізувати положення, закладені в Конституції України: соціальна держава з ринковою економікою, яка інтегрується у Європу.

Далі я відповім на запитання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на запитання до доповідача. Шевченко Євгеній Володимирович.

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради Украіни з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Юрію, я тут, справа. Ми з вами спілкувалися не раз, і ви знаєте, що перекладання з одного гаманця в інший коштів, субсидій — це захід тимчасовий. Я дуже вас прошу, щоб ми відкинули популізм і все-таки йшли на схід світу — Центральну Азію — і шукали там дешеві енергоресурси, дешеву енергію. Маю на увазі, що нам потрібен газ Туркменистану, ви розумієте, про що я кажу.

Я вас прошу розібратися з вугіллям. Досить цього «Роттердам +», досить нам купувати якесь вугілля американського походження, що надходить до нас з Росії, а треба людям говорити правду. Доки ми будемо брехати людям, робити вигляд, що не купуємо російського газу, а купуємо його якось на хабі? Але гроші все одно йдуть у Росію, а люди з цього бідніють і в них немає нормальних тарифів.

Я прошу вас припинити це і робити все, щоб люди жили краще, щоб тарифи були реальними і щоб цей популізм...

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Ми наполегливо працюватимемо над тим, щоб тарифи були зрозумілими і доступними для людей, до того ж щоб у них були більші зарплати, і завдяки цьому менша кількість людей буде змушена звертатися за субсидіями.

Також ми будемо казати людям правду, з одного боку, забезпечуючи реальну енергетичну незалежність України, з іншого боку, працюватимемо над тим, щоб припиняти зловживання монополістів як усередині України, так і поза її межами.

Тому ми працюватимемо над тим, щоб тиснути на наших зовнішніх ворогів, щоб вони не блокували, скажімо, можливості для України чи навіть для Європи отримувати той самий газ, наприклад, з Туркменистану. Але це робитиметься в інтересах України і забезпечуватиметься енергетична незалежність України.

Насамперед ми збільшуватимемо власний видобуток газу. Щодо цього в мене ϵ успішний досвід: коли я координував відносини між «Нафтогазом» і «Укргазвидобуванням» (з 2015 року по 2018 рік), видобуток газу зріс на 1 мільярд кубів, причому як валовий, так і товарний відпуск газу. А до цього він знижувався і після знижувався. Коли я координував відносини з «Укрнафтою», видобуток зріс на 7 відсотків, а до цього часу він падав і після падав. Тому ми збільшуватимемо власний видобуток газу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Одну хвилинку! Осадчук Андрій Петрович.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Будь ласка, передайте слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інна Романівна Совсун.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос». Пане Юрію, скажіть, будь ласка, чи потрібні зараз уряду додаткові кошти на субсидії? Зважаючи на те, що платіжки зросли, нам хотілося б знати, якою ϵ зараз потреба в субсидіях, дуже чітко, в цифрах? Це перше запитання.

Друге питання, яке зараз дуже активно обговорюється, зокрема вчора на засіданні комітету, — питання щодо імпорту електроенергії з Білорусі чи Російської Федерації. Запитання. Чи ви вважаєте, що нам необхідно встановлювати обмеження на такий імпорт чи не потрібно? Аргументуйте, будь ласка.

Третє запитання стосується приєднання України до Європейського зеленого курсу. Які три кроки треба зробити зараз Україні для того, аби розвивалася «зелена» енергетика в Україні?

Дякую.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Що стосується субсидій. Можу заспокоїти передусім людей (це зараз моя відповідальність як виконуючого обов'язки міністра), що субсидій поки вистачає на всіх, бо вони з цього приводу реально переживають.

Коли пройдемо опалювальний сезон, тоді ми як уряд будемо бачити, скільки потрібно додаткових коштів. Уряд прийде до залу, якщо потрібно, і проситиме збільшити субсидії. Але поки на цей опалювальний сезон коштів вистачить. Принаймні це я чую від своїх колег під час обговорення в Кабінеті Міністрів.

Тепер щодо імпорту електроенергії з Росії і Білорусі. Повинні бути обмеження. Ці обмеження мають враховувати, на жаль, той факт, що ми поки інтегровані із системою Росії і Білорусі. Наприклад, ось буквально тиждень тому була ситуація, коли ми мали надавати аварійну допомогу білоруській системі,

а потім отримувати аварійну допомогу з білоруської системи. Але розумні обмеження мають бути навіть зараз.

До того ж наша стратегічна мета, яку ми маємо реалізовувати також зараз, — це приєднання до європейської системи ENTSO-E і від'єднання відповідно від системи Росії і Білорусі.

Саме над цим ми маємо працювати, без цього будемо лімітовані щодо того, як ми можемо обмежувати притоки електроенергії.

Наостанок – *Green Deal*. По-перше, потрібно врегулювати боргову кризу, а по-друге, збалансувати технічно нашу систему, щоб «зелена» генерація замінювала вугільну, а не додавала проблем до вугільної генерації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Пане Юрію, ви добре відомі країні як дуже професійний маніпулятор, тому швидко ставлю запитання.

Перше. Ваша декларація. Ви там випадково забули премію вказати, чи потім будете вибачатися і виправляти? Бо Президент вносить законопроект про карну відповідальність за це.

Друге. Що ви там монетизували? Ми вам субсидії давали на рік. А ви зараз нас запевняєте, що їх вистачить на опалювальний сезон. Тобто ви все одно взяли гроші, зараз роздаєте, а потім прийдете просити, скажете, у кого забирати ці субсидії.

Третє. Щодо маніпуляції. Ваша пропозиція щодо зниження ціни на газ — це чергова маніпуляція. Ви пропонували абсолютно інший варіант — «хаб - », а прийняли рішення про якусь мінімальну ціну на біржі. Тому досить брехати.

Наостанок щодо ваших заслуг про видобуток газу і збільшення. Це буде окрема тема, під час свого виступу я розвію і цю вашу маніпуляцію, Юрію Юрійовичу.

Дякую.

ВІТРЕНКО Ю.Ю. Перше — щодо декларації. Декларація подана. Я бачу, що ви її побачили, бо до цього ви намагалися влаштувати скандал, що її немає. За законом, який ви самі прийняли, спочатку подається початкова декларація, а потім впродовж семи днів може додаватися інформація без жодних порушень того закону.

Тепер щодо маніпуляцій ціною на газ. Я не знаю, маніпуляція чи не маніпуляція, але люди реально з лютого почнуть платити за газ у середньому на третину менше, бо розмови розмовами, а людям потрібно менше платити за газ. Ми на засіданні уряду прийняли реальне рішення, яке дасть можливість їм платити менше, і вже газопостачальні компанії оголосили свої ціни, і всі ці ціни

менші за 6,99. Є багато компаній, які, до речі, виставили ціну навіть меншу, ніж 6,99, «Нафтогаз» виставив 6,86. Це реальні справи, а не слова.

Наостанок щодо видобутку. За офіційними даними «Укргазвидобування», міжнародними даними, у 2018 році порівняно з 2015 роком як валовий обсяг видобутку, так і товарний відпуск газу, на чому ви намагалися маніпулювати, зріз на 1 мільярд кубів на рік. Те, що він падав до цього і після цього, я до цього стосунку не маю. Я навпаки, це критикував і надавав пропозиції, як робити так, щоб цього не було. Те ж саме в «Укрнафті»: на 7 відсотків в 2019 році реально зріз видобуток газу. Перевірте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, час для запитань вичерпано. Будь ласка, сідайте, Юрію Юрійовичу.

До слова запрошується голова Комітету з питань енергетики та житловокомунальних послуг Герус Андрій Михайлович. Андрію Михайловичу, для вас це неважливе питання, як я дивлюся.

ГЕРУС А.М. Дякую, Дмитре Олександровичу. Сьогодні комітет виконав ваше доручення терміново розглянути відповідне подання. Більшістю — 14 голосів з 18 — підтримали рішення, щоб призначити Вітренка Юрія Юрійовича Першим віце-прем'єр-міністром України — міністром енергетики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за лаконічність.

Будь ласка, запишіться на виступи від депутатських фракцій та груп. Величкович Микола Романович.

Лерос Гео Багратович.

ЛЕРОС Г.Б., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати, шановні українці! Я вам нагадаю деякі факти стосовно кандидата Вітренка на цю посаду. Саме ця людина була переговорником з «Газпромом», а не пан Коболєв, який був уповноважений на це.

Ще півроку тому я розповідав про те, що пан Єрмак, керівник Офісу Президента України, намагається себе вставити в газові контракти і отримати частку. Саме тому подана ця ініціатива лобіювання цієї кандидатури на цю посаду.

Тому я дуже закликаю весь зал не підтримувати цієї кандидатури і не допомагати пану Єрмаку стати мільярдером. Нагадаю про десятки мільйонів гонорарів, що вони собі виписали. Це не в інтересах України.

Дякую. Не голосуйте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Прошу передати слово Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую, шановний пане Голово. Шановний кандидате на посаду міністра, наша фракція, безумовно, вітає вашу ініціативу з переходом на прямі поставки газу з Російської Федерації. Ми вважаємо, що та знижка на 25 відсотків, що ви запропонували, дасть економічний ефект для національної економіки і для громадян України. Тому ми підтримуємо вашу ідею.

А тепер по суті, які в нас ϵ зауваження до вас щодо тих фахових показників, що ви сьогодні не назвали. Насамперед якщо ми говоримо про транзит газу, то там ϵ вичерпні контрактні показники, які в цьому році були 55 мільярдів кубів, далі будуть по 40. Нас цікавить питання щодо транзиту. Які будуть обсяги завантаженості нашої газотранспортної системи і які кроки будуть зроблені для цього? Це перше.

Друге. За минулий рік ми видобули рівно 20 мільярдів кубічних метрів газу. Який плановий обсяг на найближчі п'ять років? Яка ваша програма, і найголовніше, які конкретні параметри?

Третє — щодо імпорту природного газу. У цьому році було закачано близько 15 мільярдів кубічних метрів газу за суттєво нижчими цінами, ніж ті, які є тепер на ринку. Як він буде використовуватися для потреб населення з урахуванням тієї середньої митної вартості, що на сьогодні становить 202 долари?

Четверте — щодо модернізації вугільної галузі. Нас абсолютно не влаштовує, і ми від вас не почули щодо невиправданого імпорту вугілля, який становив, за підсумками року, майже 17 мільйонів тонн. Це притому, що ми 28 мільйонів тонн видобуваємо самостійно, наші шахти збиткові, а шахтарі мають колосальну заборгованість із виплати заробітної плати. Це суттєві параметри, яких ви сьогодні не назвали, позиціонуючи себе як фахівець.

Ще один момент. Багато хто вас прив'язує, і ми, власне, також, до НАК «Нафтогаз України», починаючи з 2014 року. Я приведу окремі макропоказники і взагалі цінові показники за газ. Коли ви прийшли в 2014 році, ціна газу за 1 тисячу кубів була 725 гривень 40 копійок, сьогодні — 8 тисяч 800 гривень. Ця цифра виходить: 6,99 плюс 1,79 за 1 куб. Це неприйнятно, коли при вас так суттєво зростають цифри — на 1113 відсотків. Тариф на опалення зріс на 1223 відсотки, на гаряче водопостачання — майже на 560 відсотків, заборгованість за житлово-комунальні послуги зросла з 12 до 66 мільярдів гривень.

Безумовно, ваші ініціативи, щоб забрати «прокладки» і газові оператори зі Словаччини, Угорщини, Польщі (це країни, які взагалі не видобувають газу), і не включати до ціни і тарифу на газопостачання вартість доставки з Дюссельдорфа газу, який видобувається у Полтавській області. Але ми наполягаємо на

тому, щоб ви врахували в подальшій роботі всі ці макропоказники. Ми не будемо підтримувати вашої кандидатури.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дануца Олександр Анатолійович.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Юрію Юрійовичу, я до вас звертаюся як представник Кіровоградщини — єдиного регіону в Україні, що має уранові шахти: Інгульську, Новокостянтинівську, Смолінську. На сьогодні ми маємо критичну ситуацію в цій галузі.

Я не маю сумнівів, що сьогодні ми вас як фахівця підтримаємо на цю посаду. Але від кіровоградців, від Кіровоградщини я вас прошу про одне: уранові шахти єдині в Україні, найбільша в Європі — це Новокостянтинівська, вони мають бути у вас на особливому контролі.

Тому від імені шахтарів, від імені Кіровоградщини я вас прошу, щоб ви звернули найбільшу увагу, у рамках розумного, звичайно, на те, що саме ми є лідерами, насамперед у Європі, з видобутку урану і не маємо втрачати цієї позиції.

Спасибі. Я вас підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рущишин Ярослав Іванович.

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Інні Совсун.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Фракція «Голос». Пане Юрію, ми не раз спілкувалися з вами, знаємо вас як хорошого фахівця, я повторюся, як людину з дуже хорошою освітою.

Партія «Голос» готова була б поговорити про можливість призначення вас міністром освіти і науки України за відсутності легітимно обраного міністра освіти і науки в Україні сьогодні, але ви кандидуєте на посаду міністра енергетики. Дуже хочеться вірити, що вам вдасться розв'язати ті проблеми, що накопичилися зараз в енергетиці в Україні, їх немало.

Безперечно, що на сьогодні питання, яке ми найчастіше і найбільше обговорюємо, — це питання тарифів та цін. Це питання складне, і нам хотілося б, аби ми розуміли чітко, в якому напрямку ми рухаємося. Ми чули дуже багато різних заяв про те, що, власне, відбуватиметься у сфері енергетики.

Як на мене, найкращою ілюстрацією чинної політики влади в цьому напрямі є вислів Прем'єр-міністра Шмигаля, який сказав про те, що ми підтримуємо ринок газу і тому запроваджуємо державне регулювання цін на газ. Цей вислів насправді демонструє, що чіткої політики в цій галузі немає. Мені дуже хотілося б, аби цю проблему було розв'язано і в нас була чітка, зрозуміла політика у сфері енергетики, і що важливо, аби вона була сталою і не змінювалася через два-три дні, не змінювалася разом зі зміною міністра або зі зміною курсу уряду.

Чому це важливо? Тому що Україна 30 років живе у форматі «як нам пережити зиму». Ми постійно намагаємося пережити зиму, і через це не розв'язуємо складних засадничих проблем, які виникають і в енергетиці і, на превеликий жаль, у багатьох інших сферах.

Тому мені хотілося б, аби новий міністр енергетики працював стратегічно і думав, як розв'язати проблеми в цій галузі. Це зокрема, стосується Європейського зеленого курсу, про приєднання до якого Україна заявила, але, на превеликий жаль, дуже мало є розуміння того, як ми рухатимемося в цьому напрямку. Тут важливо, щоб Міністерство енергетики, зокрема, працювало над тим, аби в нас був чіткий план, як ми скорочуватимемо вуглецевий слід. Для цього потрібно і прийняття проекту закону про енергетичну ефективність, який вчора розглядався на засіданні комітету, а також цільові стратегічні рішення щодо того, у який спосіб має регулюватися та розвиватися «зелена» енергетика в Україні.

Це ті теми, питання, щодо яких партія «Голос» готова підтримувати нового міністра енергетики, незалежно від його імені. Повторюся, питання стосовно імені міністра енергетики залишається відповідальністю партії влади.

Успіху на новій посаді, якщо буде прийняте відповідне рішення. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Я звертаюся до депутатів і до українців. Шановні друзі, будь-яка країна, що хоче розвиватися і навіть вижити в цих умовах, мусить мати якусь логіку державного управління.

Скажіть мені, будь ласка, як так сталося, що одного з топ-менеджерів «чорної діри» української економіки, яка грабувала останні п'ять років (ще за попереднього Президента і попередньої влади) за допомогою так званого ринку газу, так званих реверсних схем, пропонують нам сьогодні у якості Першого віце-прем'єра?

Скажіть мені, будь ласка, як так сталося, що за результатами проведеного державного аудиту НАК «Нафтогаз України» було виявлено шалені порушення — 75 мільярдів несплачених податків, 250 мільярдів грошей, які використані нецільовим шляхом і виведені з обігу? Як можна кандидатуру цього топ-менеджера розглядати на таку високу посаду?

Ці чергові маніпуляції, які ми почули, заслуговують ретельного дослідження. І не вина «Батьківщини», що Верховна Рада так і не спромоглася створити тимчасової слідчої комісії, щоб з'ясувати, що жодного збільшення видобутку не було, були банальні приписки на фоні збільшення виробничотехнологічних втрат. 1,5 мільярда рекордних крадіжок було при Вітренку, провал видобутку газу, зайвих 60 мільярдів стягнули з населення. Внаслідок «Укргазвидобування» минулого року скоротило на 5 відсотків видобуток газу. Про що ви говорите?

Я навіть про мораль хочу сказати. Щойно кандидат на посаду Першого віце-прем'єр-міністра визнав, що він свідомо до декларації не вніс премію в розмірі 4 мільйонів доларів, але виявляється, що згідно із законом він внесе трохи пізніше. Ви, справді, переконані, що ця людина сьогодні здатна виводити країну з кризи?

Тому звертаюся до вас з проханням. Друзі, якщо кожен депутат, який збирається проголосувати за пана Вітренка, не усвідомлює, що він візьме відповідальність не лише за виконання цих маніпуляцій і обіцянок, а насамперед за той період і за всі ті крадіжки, і ті схеми попередніх п'яти років, то вибачте, ми всі разом будемо звітувати перед українським нардом.

Наостанок. Пане Прем'єр-міністре, я розумію вашу ситуацію, розумію, хто лобіював цю кандидатуру на засіданні фракції «Слуга народу». Скажіть, будь ласка, чи не логічно було б запропонувати парламенту, наприклад, кандидатом на посаду міністра голову нашого комітету, який усі останні роки переконував, що він знає, як модернізувати енергоринок, ЖКГ, газову сферу?

Тому логіку ми вашу не сприймаємо і, безумовно, підтримувати цю маніпулятивну кандидатуру не будемо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шахов Сергій Володимирович.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Нарешті опозиційні фракції та групи достукалися до Кабінету Міністрів і вперше міністри пішли по групах спілкуватися з народними депутатами. Нарешті сьогодні не лише монобільшість приймає рішення.

Слава Богу, що всі депутатські фракції та групи сказали про шахтарів. Хтось живе в Кіровограді, хтось на Волині. Я живу на Луганщині і народився там в сім'ї шахтарів. Моя мати закачувала повітря в шахту і несла відповідальність за життя шахтарів, а батько працював забійником. На жаль, ви знаєте, немає батьків, бо один з віце-прем'єрів затопив шахти в 90-х роках минулого століття, просто за власним бажанням, знущаючись над економікою нашої держави.

Так ось, Юрію Юрійовичу, якщо сьогодні за вас тут проголосують, ваше перше завдання – провести аудит усіх державних шахт: чому вони були

затоплені, чому сьогодні підривається авторитет держави? Саме енергетика ϵ економічним потягом нашої держави.

Головне, на що треба звернути увагу, це те, що сьогодні шахтарі не захищені, у них немає рятівників, спецодягу. Говорили про зарплату. Так, слава Богу, виплатили заробітну плату, щоб не було такого, щоб шахтарі на День шахтаря були голодні і не могли відсвяткувати свого свята, перед Новим роком щоб не стояли до фінансових установ з протягнутою рукою і не брали під 200 відсотків, а потім колектори з них не вибивали ці гроші і не забирали житло.

На сьогодні склалася така ситуація, що державні підприємства, які сьогодні «прихватизовані» олігархами, і газові свердловини, і таке інше не проводять модернізації, зруйнована вся енергетична система. На ваших плечах лежить ця відповідальність, особисто на вас, якщо ви берете на себе зобов'язання виконати це завдання.

Дякую за те, що ви прийшли сьогодні і пояснили позицію Кабміну, і свою особисто.

Депутатська група «Довіра» підтримує вашу кандидатуру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бондар Віктор Васильович.

БОНДАР В.В. Шановні колеги, ми є сьогодні свідками такого великого «театру абсурду», який відбувається в цій залі з цими урядовими призначеннями. Цей уряд і попередній, по суті, зробили все для того, щоб підняти тарифи в країні, щоб не міняти ніяких керівників національних енергетичних компаній, які, як сиділи на схемах, як лобіювали офшорні компанії, що постачали нам газ за подвійною, потрійною ціною, так і сидять, і все це продовжується. Цей уряд продовжує розвалювати атомну енергетику, заміщуючи найдешевшу електроенергію у світі – атомну на найдорожчу: сонячну, вітрову, по суті, знищує атомну енергетику. Цей уряд продовжує підвищувати тарифи, рівень заборгованості населення становить майже 50 мільярдів гривень. Про що ми говоримо? Немає жодної стратегії.

Нам розказують, як вони будуть впевнено займатися розбудовою атомної енергетики, будувати реактори. Та вони не можуть розрахуватися із заборгованістю перед промисловістю за поставлене обладнання на атомні станції — борги по 8-10 мільярдів! Сьогодні колосальна заборгованість в атомній енергетиці під нове обладнання, ніхто нічого там не робить.

Подивіться на розбудову мереж в Європу, щоб продавати свою власну електроенергію, — усе заблоковано. Бо на експорті електроенергії сидить єдиний монополіст, який сьогодні знову грає в цьому залі у гру — поставити в енергетиці України своїх керівників.

По суті, цілу галузь подарували окремій фінансово-промисловій групі, яка диригує нею, як хоче, заробляє, скільки може. Але заробляє на кому? На кожному українцеві, на українській промисловості, по суті, знищуючи енергетику України, потенціал України як майбутньої промислової держави і можливість людей навіть просто заплатити за ті комунальні послуги.

В 11 разів зросли тарифи порівняно з тими, що були п'ять років тому. Скажіть мені, ця політика, яку проводить уряд, має бути підтримана в цій залі? Я взагалі не розумію Президента країни, який дозволяє цьому уряду проводити такі експерименти над країною. Я взагалі не розумію, для чого тримати уряд, який не пропонує нам жодної стратегії, як побудувати нову енергетику України, як прибрати ті схеми, тих людей, які отримують у день по мільйону гривень заробітної плати і сидять, по суті, на шиї кожного українця. Нічого не змінилося з приходом нової влади. Цей уряд також нічого не хоче міняти, консервує старі схеми і заводить тих самих людей.

Тому думайте! Вам жити в цій країні і пояснювати виборцям, що ви разом з Президентом робите. Ви, «слуги народу», відповідаєте за це голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Переходимо до голосування. Займіть свої місця і підготуйтеся до голосування (Шум у залі). Ні, всі виступили. Шановні колеги, з мотивів немає, від усіх фракцій і груп виступили.

Відповідно до статті 85, 114 Конституції України ставлю на голосування пропозицію про призначення Вітренка Юрія Юрійовича Першим віце-прем'єрміністром України — міністром енергетики України.

Готові голосувати? Готові. Прошу голосувати.

(3a) - 204.

Рішення не прийнято.

Дякую, шановні колеги.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Наступне питання порядку денного — проект Закону «Про Бюро економічної безпеки» (N_2 3087-д).

На трибуну запрошується голова підкомітету Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Василевська-Смаглюк Ольга Михайлівна (Шум у залі). Ви просто відповідаєте по поправках. Шановні колеги, будь ласка, тиша в залі. Скажіть, хто буде наполягати на поправках? Скільки поправок? Увімкніть мікрофон Колтуновича.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово, народний депутат Мамка від фракції має 166 поправок, народний депутат Бурміч — дві поправки. У Мамки враховано близько 50 поправок, решта, там близько 100 поправок, наполягатиме на голосуванні кожної з них окремо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Близько 100 поправок, трохи менше, 90 з лишком.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви наполягатимете на всіх?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Так. Це токсичний законопроект, треба, щоб його почули.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді треба йти...

КОЛТУНОВИЧ О.С. Будемо йти підряд по поправках за порівняльною таблицею.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді підемо за порівняльною таблицею. Мамка. Поправка 1.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, у моїй поправці пропонуються дуже конструктивні речі про те, що цим законопроектом ми створюємо новий орган — орган центральної виконавчої влади, орган, який буде наділятися відповідними повноваженнями. Не на заміну старих органів, а він буде новим.

Чому новим? Тому що йому нададуть статус, процесуальну незалежність і все інше для роботи органу, який має правоохоронну функцію. Але йому придумали назву «Бюро економічної безпеки».

Моєю поправкою пропонується його назву все-таки змінити і надати статус національного. Це підвищить статус органу, який буде наділений такими повноваженнями. Статус «національний» виділить...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **СТЕФАНЧУК Р.О.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Позиція комітету, будь ласка.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 96, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Поправка не підтримується, тому що суперечить концепції цього законопроекту, а також Основному Закону України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 1 народного депутата Мамки. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 61.

Рішення не прийнято.

Поправка 2 народного депутата Мамки. Будь ласка.

МАМКА Г.М. Дуже гарний коментар з приводу того, що не відповідає загальній концепції. А де почитати цю концепцію? Де вона надрукована, оголошена чи опублікована? Чи під час створення нового органу проводилися якісь слухання, обговорення, усе інше? Відповідь очевидна: такої концепції немає. Це перше.

Друге — щодо того що статус «національний» суперечить Основному Закону. Тоді прошу пояснити щодо Бюро економічної безпеки та статусу «національний», в Україні можна провести аналогію — Національне антикорупційне бюро ϵ , а у Конституції відсутн ϵ . Національна комісія цінних паперів — комісія ма ϵ статус національної, і в Конституції її нема ϵ . Яка ж тоді відповідь щодо того, що статус «національний» суперечить Основному Закону?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Шановний Григорію Миколайовичу, у першому читанні був прийнятий законопроект з цією назвою, і до другого читання ми дотримувалися такої концепції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ставиться на голосування поправка 2 народного депутата Мамки. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 51.

Рішення не прийнято.

Поправка 3. Народна депутатка Южаніна Ніна Петрівна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Я не наполягаю на поправці 3.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 4. Я не бачу, хто тут автор.

Поправка 5. Народний депутат Мамка.

МАМКА Г.М. Поправка 5. Я все-таки хотів би сказати, що процедура голосування в першому читанні, по суті, і передбачає зміну законопроекту, який прийнятий за основу, поправками та внесення до залу і прийняття законопроекту, що ставиться на обговорення. Питання про те, що не є забороною прийняття в першому читанні, це не є концепцією.

А моя поправка пропонує те, що якщо в законопроекті сказано про статус органу ЦОВВ, що діє на всій території України і має міжнародну діяльність, тому що також наділений функцією міжнародних відносин, він повинен мати статус «національний».

Прошу поправку поставити на голосування.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 5 народного депутата Мамки. Комітетом, на жаль, вона відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 58$.

Рішення не прийнято.

Устенко. Не наполяга ϵ .

Кабаченко. Не наполягає.

Южаніна. Наполягає. Будь ласка, поправка 18.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я підтримую попередніх промовців. Якщо бізнес і майбутні працівники не будуть розуміти, що насправді ми ефективно позбавляємося і розв'язуємо проблему тиску на бізнес, якщо в законопроекті не буде запропоновано повного переходу від реактивного підходу в правоохоронній діяльності до ризик-орієнтованого, ми, справді, матимемо стару систему податкової міліції, лише з новою назвою.

Тому моя поправка стосується саме дії нового правоохоронного органу, що має полягати в протидії поширенню кримінальних загроз у сфері економіки шляхом запобігання, а не як наслідок дії після встановлення злочину.

Прошу підтримати поправку 18.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 18, ставлю її на голосування. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

3a - 68.

Рішення не прийнято.

Холодов. Не наполяга ϵ .

Лубінець. Не наполягає.

Іонушас. Не наполягає.

Цимбалюк. Михайле Михайловичу, ми в кінці поставимо ваші поправки, як домовлялися, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. (Не чути).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пройшли вже. Врахована частково. У вас ще буде багато поправок, що враховані частково і нечастково. Бачите, саме ваша поправка 59 повністю не врахована.

МАМКА Г.М. Шановний головуючий, прошу все-таки звернути увагу на поправку 11, тому що Національне бюро економічної безпеки — це центральний орган виконавчої влади, на який покладається завдання щодо протидії

правопорушенням, що посягають на економічне функціонування держави. Вибачте, а функція слідства – це правопорушення чи злочини?

Я пропоную виписати у своїй поправці, що Національне бюро економічної безпеки ϵ центральним органом виконавчої влади, який здійснює правоохоронну діяльність, утворюється та підпорядковується Кабінету Міністрів України з метою запобігання попередження, виявлення і припинення розслідування та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його компетенції. Національне бюро ϵ повністю незалежним у межах проведення слідства та участі в кримінальному процесі.

Що тут дурного написано, що поправка не...?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 59 Мамки. Вона важлива. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 51$.

Рішення не прийнято.

Поправка 61. Мамка Григорій Миколайович.

МАМКА Г.М. Шановні народні депутати, у цьому законопроекті застосовується таке поняття, як «інші терміни, що застосовуються в цьому Законі і не визначаються ним, вживаються у значеннях, встановлених законодавством України». Ну, можна розписати? Коли ϵ терміни, необхідно все-таки розписувати, які терміни.

Тому що ми можемо напоротися на такі речі: який закон — такий буде і орган. Що все починається з програми діяльності уряду, із закону, який надає функції, повноваження і забезпечення органу. Тоді такий орган діятиме, відпрацьовуватиме кошти, будемо на нього мільярди виділяти. Тоді це буде правильно.

Моєю поправкою пропонується виключити цю норму статті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 61 Мамки. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, ви на всіх поправках наполягатимете, так?

Поправка 64. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 67. Я прошу мою поправку 67...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, хвилинку. Поправка 67 врахована.

ЮЖАНІНА Н.П. Вибачте, поправки 68, 69, і пішли далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 68.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, саме зараз ми обговорюємо глосарій цього законопроекту. Дуже важливо, щоб такий закон не був рамковим. Бо ви добре знаєте, що рамковий закон буде абсолютно недіючим, якщо ми не внесемо зміни до Кримінального процесуального і Кримінального кодексів України окремими законопроектами.

Тому якщо ми говоримо зараз і будемо ще говорити після набрання чинності цим законом, то маємо розуміти, що може бути так, що ті зміни не будуть внесені, а цей закон не пізніше ніж через шість місяців почне працювати і без певних визначень він абсолютно не має аналітичної складової. Це буде старий правоохоронний орган, який діятиме в якихось незрозумілих нам межах, і буде ще гіршим, ніж податкова міліція.

Тому я наполягала на засіданнях комітету, щоб усі визначення приймалися так, як нам рекомендували наші колеги, які працюють, світові організації, які наполягали...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 68 Южаніної. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\ll 3a \gg -71$.

Рішення не прийнято.

Поправка 69 Южаніної.

ЮЖАНІНА Н.П. Отже, колеги, я намагатимуся говорити по суті, щоб ви зрозуміли, що ми створюємо недієвий правоохоронний орган.

Операційний аналіз. Основою ефективної системи розслідувань кримінальних правопорушень у сфері економіки має бути глибокий та професійний аналіз вхідних даних та інформації.

Саме для цього я прошу доповнити глосарій проекту визначенням «операційний аналіз». Операційний аналіз — це не аналіз якоїсь екселівської таблички, це вид кримінального аналізу, що полягає у співставленні, оцінці, структуруванні, інтерпретації даних та інформації, створенні та перевірці гіпотез і висновків з метою забезпечення виявлення та розслідування кримінальних правопорушень.

Надання цього визначення на рівні закону забезпечить його використання у щоденній роботі новоствореного органу, бо всі зараз і так говорять: ми аналізуємо інформацію. Для цього ϵ чіткі визначення, який аналіз і що з ним потім робити.

Прошу підтримати поправку 69.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 69. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 72. Южаніна. Ніно Петрівно, на всіх наполягатимете? Може, виступ все-таки?

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 72. Шановні колеги, нещодавно я чула, як група експертів, які переймаються створенням правоохоронного органу, демонстрували стратегічний аналіз щодо фіскальних безпек. Ви розумієте, що в нас у країні серед топ-менеджерів ніхто не знає, а що далі робити зі стратегічним аналізом, що він дає і як його використовувати?

Саме тому я пропоную доповнити глосарій проекту визначенням: «стратегічний аналіз — вид кримінального аналізу, що полягає в ідентифікації та оцінюванні кримінальних загроз у системі економічної безпеки держави, з метою визначення пріоритетів та формування управлінських рішень у довгостроковій перспективі щодо запобігання та протидії злочинності, розробки політики та розвитку програм боротьби зі злочинністю...», про що також говорили мої колеги.

Якщо не буде такого розуміння, то орган не зможе працювати. Це знову ще один додатковий правоохоронний орган без чітких своїх функцій.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 72 народної депутатки Южаніної. Комітет пропонує її відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 73. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Що таке стратегія? Це слово означає мистецтво полководця. Це загальний план, про який щойно говорили колеги з іншої фракції, що охоплює довгостроковий проміжок часу та визначає спосіб досягнення важливої мети. І тут доповідачу немає чого сміятися. Тому що без стратегії будь-яка діяльність стає хаотичною, малоефективною або зовсім її немає.

Саме тому я пропонувала вам дослухатися до всіх спеціалістів, які брали активну участь у роботі робочих груп в комітеті, і доповнити глосарій проекту визначенням «стратегія протидії». Це як програма уряду. Якщо її немає, що ви очікуєте від уряду? Бардак, повний непрофесіоналізм. Тому саме стратегія роботи цього нового правоохоронного органу має бути обов'язково.

Прошу підтримати поправку 73.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 73 народної депутатки Южаніної. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 74. Народна депутатка Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я знову продовжую глосарій. Не розумію, чому все-таки в комітеті не дослухалися до цих пропозицій, хоча велику частину поправок врахували.

Але все-таки ми починаючи з 2018 року, коли вперше був зареєстрований проект закону про створення НБФБ, казали про те, що оці визначення дають нам можливість саме забезпечити отой ризик-орієнтований підхід і ту стратегію, про яку ми намагаємося говорити, що наша діяльність нового правоохоронного органу має кардинально відрізнятися від нині діючої податкової міліції.

Коли колеги думають, що це просто аналітики, які сидять і знову збирають інформацію, то і зараз у всіх правоохоронних органах так збирається інформація. Тому визначення щодо збору інформації і її використання, як це діє в інших країнах, як це нам рекомендував OLAF, я просила включити. Ви не зробили цього.

Прошу підтримати поправку. Ви ж також вирішуєте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставиться на голосування поправка 74 народної депутатки Южаніної. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 75. Народна депутатка Южаніна. Будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, коли ми говоримо про те, що ж таке ризик-орієнтований підхід в роботі нового органу, ми маємо чітко розуміти, що це не лише робота аналітика, це робота, яка включає й аналіз даних і роботи оперативних працівників. Поправка 75 додає до глосарію визначення, що таке «тактичний аналіз». Тактика є сукупністю заходів і дій, що забезпечують досягнення поставленої мети з найменшими втратами сил, коштів та часу. Тактичний аналіз є видом кримінального аналізу і полягає в оцінці характеру та закономірностей вчинення серій кримінальних правопорушень.

Прошу підтримати цю поправку, тому що це важливо для короткострокових і довгострокових цілей новоствореного органу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 75 народної депутатки Южаніної. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 72$.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 77. Южаніна.

ЮЖАНІНА Н.П. Ви знаєте, я щодо цієї поправки хотіла б усе-таки звернутися до доповідачки. Скажіть, будь ласка, чому ви прийняли ключові визначення для системної роботи з чітким розумінням, а стратегію щодо нової моделі роботи цього органу ви не включили? Що стало підставою? Чому ви вирішили навіть такий термін, як «фінансові розслідування», не включати? Адже це новий орган, робота якого базуватиметься саме на цьому.

Прошу колег підтримати цю поправку. Далі, мабуть, щодо глосарію зупинюся, і перейдемо вже до поправки 153. Пане Голово, чули?

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 77. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 71.

Рішення не прийнято.

Ніно Петрівно, шановні колеги, у мене пропозиція, послухайте, будь ласка. ОПЗЖ, Мамка Григорій Миколайович просить 3 хвилини. Почекайте. Цимбалюк Михайло Михайлович просить 7 хвилин, поправка 71 і три поправки на врахування.

«Довіра» не наполягає на поправках? А, і Бурміч ще. Також 2 хвилини? 2 хвилини — дві поправки.

«Партія «За майбутнє» не наполягає на поправках? Не наполягає.

Є поправки від фракції «Голос», ви підходили. Скільки поправок? Чотири. Потім, якщо наполягатимете, то ми повернемося до ваших поправок. Ми не розуміємо, скільки це часу займе, тому я так і пропоную.

Тоді 5 хвилин, і підемо за тією процедурою, яку щойно було запропоновано. Нормально? Тоді давайте так, а потім перейдемо до ваших поправок, якщо ви не заперечуєте.

Бурміч Анатолій Петрович.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги, поправка 835. У законопроєкті пропонується виключити статтю 20 «Проведення психофізичного опитування із застосуванням поліграфа та психологічного тестування». Ніде у світі результати обстеження поліграфом не визнані. Тому що це все дуже суб'єктивно і не підтверджено. Ми хочемо в обов'язковому порядку внести до законопроєкту те, що в жодній країні світу не визнано за істину, цього не можна робити. Це просто додаткове обстеження, що може десь допомогти, але воно не може бути основою для прийняття рішення на гідність того чи іншого кандидата.

Вважаю, що це треба виключити, щоб не було несправедливості і незаконного суб'єктивізму, бо будуть судові позови. Тому цю поправку треба врахувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Повторіть, будь ласка, номер поправки.

БУРМІЧ А.П. Поправка 835.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 835. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 60.$

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Наступна поправка, Анатолію Петровичу.

БУРМІЧ А.П. Поправка 1476. Вона стосується того, що економічну складову сьогодні забирають зі Служби безпеки України. Вважаю, що поки не прийнятий закон про Службу безпеки, цю поправку треба врахувати, бо ми не знаємо, саме який закон буде прийнятий про Службу безпеки. Якщо зараз ми її не приймемо, то буде суперечність і колізія в законодавстві: одні будуть трактувати так, інші так.

Вважаю, що треба її врахувати. Прошу проголосувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 1476. Комітетом вона не підтримана.

Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 58.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Мамка Григорій Миколайович — 3 хвилини, так? Ну, просили колеги 3 хвилини. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

МАМКА Г.М. Дмитре Олександровичу, я розумію все, але вони просять 3, а $\pi - 5$ замість...

Шановні колеги, хочу звернути вашу увагу на цей новий орган, який пропонується створити цим проектом закону. Статусу національного немає, цей орган передбачає міжнародне співробітництво, крила забирають.

Він не працюватиме ефективно. Ми просто на вході замінимо табличку: «Податкова міліція» на «Бюро економічної безпеки». Ну, у нас в Національній поліції уже ϵ абревіатура УСРА, буде БЕБ, «няні» будуть. Давайте не знущатися над державними органами, які ми створюємо парламентом.

Хочу зазначити про те, що міжнародна практика свідчить про колосальні результати створення і роботи таких органів. Ми пропонували, щоб у нового

органу була попереджувальна, профілактична функція. 70 відсотків — цей орган має складатися з органів, які повинні моніторити, залучати аудиторські служби. До того ж у державі є Державна аудиторська служба, яка вже замість 2 тисяч 500 осіб скорочена до 800. Парламентом, Кабінетом Міністрів продані державні підприємства за 5 копійок. Для чого державна аудиторська служба? Давайте її включимо до нового органу, підтягнемо сюди фінансовий моніторинг, який також є окремим органом.

Нам соромно перед міжнародними партнерами. Проте якби до цього органу включити цих два основні органи, що пройшли практику і розуміють, про що вони кажуть (у нас деякі колеги не розуміють, про що вони говорять), то вони працювали б в одному ядрі, і було б 70 відсотків моніторингу правовідносин фінансової господарської діяльності. Тоді уявіть юридичну особу чи ФОП, чи фізичну особу, яка отримала попередження, що у вас є ризикова операція, вам необхідно пояснити й дати час. І через один місяць, якщо будь-яка господарююча установа не зрозуміла цих речей, усе-таки давайте слідчі органи наділяти повноваженнями, і нехай вони розберуться. Тоді все було б правильно і за мораллю, і за законом.

Але, на жаль, ми чи то танцюємо під якісь «хотєлки» когось, чи то під кредити підлаштовуємося. Цей орган не буде виконувати цієї головної функції.

Я своїми поправками намагався все-таки зафіксувати, хоч щось додати до нового органу, щоб була різниця між тим, що ϵ на даний час, і щоб нове запрацювало.

Ніхто не хоче чути і надати можливості соціального захисту і таке інше. Але ми цим законопроектом ще забираємо функції в СБУ.

Закон про СБУ. Звертаю увагу і хочу зафіксувати для стенограми, що вчора на засіданні Комітету з питань правоохоронної діяльності було ухвалено й рекомендовано законопроект, який також забирає одну функцію, а дозволяє функцію щодо організованої злочинності.

Тут скільки суперечностей, що він абсолютно не буде конституційним. Я намагався пояснити це і авторам законопроекту, і комітету, але, на жаль, ніхто... Створять новий орган, наділять повноваженнями, а результату не буде, і за це, на жаль, ніхто не відповідатиме.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Наступні поправки Цимбалюка. Будь ласка, увімкніть мікрофон Цимбалюка Михайла Михайловича — 7 хвилин. Після цього три поправки поставимо на підтримку.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане Голово, шановний доповідачу! Якщо казати, чи потрібен в державі правоохоронний орган, який буде

документувати, розслідувати і скеровувати до суду злочини в економічній сфері, – однозначно, так. Чи потрібно, щоб один правоохоронний орган, але не декілька розслідували ці злочини, – однозначно, так.

Ми пам'ятаємо реакцію бізнесу, коли влада оголосила про реорганізацію так званої податкової міліції. Але чи так сталося, як гадалося? Цим законопроектом ϵ спроба створити новий правоохоронний орган як центральний орган виконавчої влади. Тут ϵ кілька питань, я не буду повторювати, що говорили до мене промовці.

Перше – щодо назви. Державне Бюро економічної безпеки. А насправді, чому без національного статусу, про що говорив колега? Ми повинні б були розпочати з цього.

Друге. А чому щодо створення такого органу не працював Комітет з питань правоохоронної діяльності? Саме до його сфери відноситься розгляд таких законопроектів, а не до згаданого Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики.

Третє. Шановні колеги, це, справді, правоохоронний орган, який буде наділений всіма повноваженнями: документувати, втручатися в особисте життя громадян, зокрема їхню діяльність, листування, потім розслідувати і скеровувати до суду кримінальні провадження. Це правоохоронний орган, який матиме спеціальні повноваження і спецпідрозділи.

У мене запитання: чи, справді, цим законопроектом унормовуються саме рамки діяльності цього нового правоохоронного органу? Якщо заради справедливості, то після першого читання вдалося удосконалити деякі речі: що насправді голову цього органу обиратиме комісія, а не призначатиме Президент, що цей орган буде підпорядкований уряду.

Проте ε серйозні застереження. Насамперед те, що деякі норми й новації цього законопроекту порушують вимоги Конституції через відсутність завершеного механізму правового регулювання та невідповідність принципу юридичної визначеності, необмеженості трактування у правозастосовній практиці (стаття 8). Відсутність положень щодо компетенції суб'єктів господарювання для виконання функцій держави (стаття 56). Не гарантування громадянам захисту банківської таємниці, телефонних розмов, кореспонденції, невтручання в їхнє особисте і сімейне життя. Створюються загрози безпеці та захисту персональних даних, умови щодо невиконання вимог та рекомендацій законодавства України та Європейського Союзу.

Якщо говорити про цей законопроект, то він відтворює основні негативні тенденції діяльності податкової міліції, яка вже, до речі, декілька років працює поза правовим полем.

Є також питання щодо захисту особового складу детективів. Хоча проектом закону чисельність обмежена до 4 тисяч, не варто забувати, що детективи проводитимуть оперативно-розшукову діяльність, а також досудове розслідування, про яке ми казали. Вони матимуть доступ до всіх автоматизованих і довідкових систем, реєстрів тощо. Однак заради справедливості вдалося до

другого читання відпрацювати підбір кандидатів до бюро на конкурсній основі, зокрема і директора. Проте моя пропозиція, щоб кандидат мав не лише юридичну, а й одночасно економічну освіту.

Я хотів би просити сесійну залу підтримати три поправки. Насамперед поправку 159, у якій пропонується додати статтю такого змісту: «Джерела інформації, необхідної для проведення комплексу заходів з оцінювання ризиків». Ця стаття дала б можливість законопроекту бути більш цілісним.

Друга моя поправка 397 стосується негласних штатних працівників Бюро економічної безпеки. Це можуть бути детективи, старші детективи та працівники інших підрозділів Бюро економічної безпеки.

Третя поправка 413. Ми пропонуємо доповнити законопроект статтею «Основні завдання центру компетенцій» і назвати основні завдання цього центру.

Назагал хочу сказати, що, прочитавши до другого читання цей цілісний вже майже документ, завдання, які ставили, як на мене, автори законопроекту перед собою на початковій стадії, ϵ невирішеними. У разі прийняття цього законопроекту ми створимо ще одного правоохоронного монстра.

Фракція «Батьківщина» не буде підтримуватиме такого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фракція «Голос»... А ні, вибачте, Михайле Михайловичу.

Ставлю на голосування три поправки, на яких ви наполягали.

Поправка 159. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 56.

Рішення не прийнято.

Поправка 398. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 65.

Рішення не прийнято.

Поправка 413 Цимбалюка. Комітетом також не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 61.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 401. Железняк.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, наша фракція, безумовно, підтримувати цей законопроект. Я вдячний всім членам Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики за те, що ми разом його доопрацювали.

Сподіваюся, що після прийняття цього законопроекту в нас, справді, з'явиться незалежний, прозорий та ефективний орган, який працюватиме з бізнесом мовою цифр, а не молотів і автоматів. Проте, на жаль, у нас є випадки,

коли органи змінюють назву, наприклад, з АП на ОПУ, але, по суті, не змінюються. Саме тому я наполягаю на кількох поправках.

Перша поправка 401. Вона стосується обмеження граничної кількості співробітників. Зараз у законопроєкті пропонується 4 тисячі. Як на мене, це забагато. Тому я своєю поправкою пропоную кількість співробітників нового органу максимум 3 тисячі.

Прошу поставити її на голосування.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу.

Я тоді, з вашого дозволу, ставлю ці чотири поправки підряд. Добре.

Ставлю на голосування поправку 401 народного депутата Железняка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 89.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 609 народного депутата Железняка. Будь ласка, Ярославе Івановичу.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Поправка 609. Шановні колеги, це та поправка, яку вимагали всі експерти і рекомендували, зокрема й інші держави, які вже впровадили ефективний орган, який взаємодіє з бізнесом. Вона говорить про те, що насправді конкурсна комісія повинна бути незалежною. Зараз у законопроекті передбачено, що три людини делегує Офіс Президента, три — Верховна Рада і три — Кабінет Міністрів. Я не буду довго обговорювати те, що Офіс Президента взагалі не має такого повноваження згідно з Конституцією. Але як на мене, ми зараз всі разом маємо забезпечити такий конкурс, щоб до людини, яка очолить цей орган, не було жодного питання і ми могли їй довіряти.

Тому наполягаю саме на поправці 609. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставиться на голосування поправка 609 народного депутата Железняка. Комітет пропонує відхилити. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 76.

Рішення не прийнято.

Крайня поправка 1141. Ярославе Івановичу, будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні друзі, на жаль, я бачу, що немає потенціалу на більш реформаторську версію, але я все-таки хочу попросити вас проголосувати за цю поправку. Вона говорить про те, що люди, які працювали з економічними злочинами в період з 2010 року по 2015 рік, не можуть претендувати на посади в новому органі. Це зроблено для того, щоб у нас одномоментно багато людей, зокрема ті, які «кошмарили» бізнес, працювали на режим Януковича і таке інше,

не перейшли до цього органу. А ми відібрали, справді, незалежних експертів, незалежних працівників нового органу, який забезпечить нормальну, ефективну роботу цього Бюро економічної безпеки.

Тому прошу проголосувати та підтримати. Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 1141. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 63.

Рішення не прийнято.

Поправку не враховано.

Васильченко – 2 хвилини, потім чотири поправки ставимо на врахування.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ N = 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Звісно, що фракція «Голос» однозначно вважає, що потрібно підтримувати законопроект, якщо він буде збережений за своєю суттю таким, якою була головна його мета. Тобто щоб ми створили не додатковий правоохоронний орган, а новий замість тієї податкової міліції, яка ϵ , і забрали функцію економіки у СБУ, яка часто перевищувала свої повноваження і в такий спосіб «кошмарила» бізнес.

Саме тому дуже важливо, щоб у ті строки, зокрема, які зазначені в законопроекті, тобто у строк до півроку це все запрацювало і відповідним чином податкова міліція була ліквідована.

А мої поправки стосуються зокрема щодо чисельності тих працівників, які мають працювати у новоствореному бюро. Ми не розуміємо, навіщо там майже така чисельність, як у податковій міліції.

Поправка 408, зокрема, стосується того, аби зменшити цю чисельність до 3 тисяч осіб, тобто це максимальний поріг.

Ще три поправки — це 481, 482 та 483, вони пов'язані між собою і стосуються того, у який спосіб має обиратися керівництво Бюро економічної безпеки, зокрема, хто мав би входити до складу конкурсної комісії. Тут ідеться про пропозиції, аби представники міжнародних донорів, які протягом останніх двох років допомагали нам у створенні і функціонуванні наших антикорупційних органів, також були включені.

Саме тому проситиму вас, шановні колеги народні депутати, підтримати ці чотири важливі поправки, аби цей орган був, справді, ефективним і діяв як сервісний орган для допомоги, консультацій, аналітики нашому бізнесу. А не навпаки, як, на жаль, часто воно відбувалося, коли ці повноваження станом на зараз ϵ у СБУ чи податкової міліції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування чотири поправки.

Поправка 408 – комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 56.

Рішення не прийнято.

Поправка 481. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 47$.

Рішення не прийнято.

Поправка 482. Комітетом вона не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 48$.

Рішення не прийнято.

Поправка 483. Комітетом вона також не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 49$.

Рішення не прийнято.

Поправку не підтримано.

Шановні колеги, у нас ще близько 15 поправок на голосування для підтвердження. Хтось буде ще наполягати на виступі? Будете? Скільки? П'ять поправок. Може, давайте тоді виступ — 3 хвилини, і потім п'ять поправок проголосуємо. Немає заперечень? Дякую.

Дайте, будь ласка, 3 хвилини Ніні Петрівні. Але спочатку, Ніно Петрівно, назвіть п'ять поправок, які будемо голосувати.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 205.

головуючий. є.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 235.

ГОЛОВУЮЧИЙ. €.

ЮЖАНАНА Н.П. Поправка 395.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 900.

головуючий. і...

ЮЖАНІНА Н.П. Поправка 901.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Увімкніть – знову 3 хвилини.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги! На жаль, не виходить достукатися до робочої групи, і зараз вони не чують нас. Проте я хотіла б загострити увагу на такому. Ось призначаєте директора. Якщо він знову не має навіть гадки, яка має бути побудована і представлена стратегія протидії кримінальним загрозам, то що ви будете робити з цією людиною? Ви розумієте, що це новий право-охоронний орган із абсолютно новою системою роботи, яка і буде основою роботи цього органу. Це ризик-орієнтований компонент.

Так ось, я в одній зі своїх поправок пропонувала, щоб стратегія протидії кримінальним загрозам у сфері економіки була розроблена директором протягом шести місяців. Якщо ця людина не уявляє, як далі працювати саме в цій сфері і з такими підходами, ви маєте прощатися з таким директором, інакше нічого не вийде. Це перше.

Друге. Блок «Інформаційні ресурси». Якщо ми говоримо про аналізи і ризик-орієнтований підхід, то вибудовуємо роботу на упередження, на запобігання злочинів, а для цього треба володіти великою кількістю інформації.

Якщо ви зараз у цьому законопроекті не вказали, які саме джерела інформації діючих органів центральної влади буде використовувати новий правоохоронний орган, то він нічого і не отримає. Він, як ви виписали в одній із поправок, буде отримувати в межах закону, тобто в межах домовленостей між двома службами і протоколів обміну інформацією. Це вже наперед ви закладаєте, що керівник нового органу буде довго добиватися, і якщо на це підуть півроку-рік, ця служба не буде функціонувати або функціонуватиме виключно за старими методами роботи.

Тому я не розумію, чому ви не побудували саме так інформаційну систему і взаємодію з іншими органами, як у європейських країнах. Ця поправка виключно повторювала аналог того, щоб і в Україні впроваджувалася так робота.

Наступний блок стосується саме того, щоб Бюро економічної безпеки наділити повноваженнями щодо розробки та затвердження методики розслідування окремих видів злочинів. Це треба зробити, тому що на сьогодні повністю відсутні сучасні методики розслідування податкових злочинів, що базувалися саме на ризик-орієнтованому підході.

Ви знаєте, що сьогодні, на жаль, жоден спеціалізований навчальний заклад не займається розробкою таких методик, і таке становище залишається незмінним протягом багатьох років. Якщо не буде існувати такої методики, що буде робити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ніно Петрівно.

Ставлю на голосування поправку 205 Южаніної. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Поправка 235. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 73$.

Рішення не прийнято.

Поправка 395. Комітетом не підтримана. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 74$.

Рішення не прийнято.

Поправка 900. Комітетом відхилена. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 72.

Рішення не прийнято.

Поправка 901. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 75.

Рішення не прийнято.

Переходимо до голосування поправок для підтвердження. Шановні колеги, будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

Качура Олександр Анатолійович — 1 хвилина, і після цього багато поправок. Будь ласка, запросіть народних депутатів до залу.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Насправді правильний законопроект. Погано, що ми не з першої спроби проголосували його, тому що, мабуть, у кожній діжці меду є ложка дьогтю. Треба, безумовно, голосувати в цілому законопроект, але я буду просити поставити деякі поправки на голосування для підтвердження, тому що вони є шкідливими. Ці поправки, навпаки, не роблять можливим те, щоб зменшувався тиск на бізнес, а роблять усе для того, щоб тиск збільшувався. Тому голосуємо червоною — проти тиску на бізнес.

А сама законодавча ініціатива була в програмі нашої партії «Слуга народу», і це обіцяв Президент Зеленський, тому треба підтримувати. А щодо поправок прошу голосувати червоною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, я зараз зачитаю номери поправок. Ольго Михайлівно, ви прокоментуєте.

Поправки 1451, 1469, 1470, 1471, 1484, 1485, 1486, 1491, 1492, 1493 і 1490.

ВАСИЛЕВСЬКА-СМАГЛЮК О.М. Однією з обіцянок і попередньої влади, і нашої партії, і Президента Володимира Зеленського було створення єдиного органу для розслідування фінансово-економічних злочинів. Нині ці злочини розслідують усі інші правоохоронні органи: і СБУ, і ДФС, і Національна поліція. Нам треба зосередитися на тому, щоб передати ці функції єдиному органу. Це міжнародний досвід, і це буде свідчити про ефективність цього органу.

Ці поправки потрібно зараз підтвердити, тому що вони позбавляють Службу безпеки України права розслідувати економічні злочини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, готові голосувати?

Давиде Георгійовичу, без вас ніяк, сідайте, будь ласка.

Ставлю на голосування поправку 1450 для підтвердження. Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати поправку 1450, вибачте, поправку 1451.

(3a) - 273.

Рішення прийнято.

Поправка 1469. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 257.

Рішення прийнято.

Поправка 1470. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 273.

Рішення прийнято.

Може, не будемо проходити? Я так розумію, що наберуть голосів усі поправки. Можемо пропустити їх? (Шум у залі).

Ви наполягаєте? Давайте, хоча б через одну, добре?

Поправка 1484. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 273.

Поправка 1491. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 277.

Поправка 1493. Вони всі наберуть. Останню ставимо, добре? Прошу підтримати та проголосувати поправку 1493 для підтвердження.

(3a) - 282.

Рішення прийнято.

Поляков Антон Едуардович — чотири поправки. Я одразу поставлю їх на голосування, якщо ви не заперечуєте.

Ставлю на голосування поправку 1477. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 259.

Рішення прийнято.

Поправка 1487. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 265.

Рішення прийнято.

Поправка 1488. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 257.

Рішення прийнято.

Поправка 1490. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 257.

Рішення прийнято.

Поправка підтверджена в тій редакції, в якій була запропонована комітетом.

Може, просто проголосуємо, у нас мало часу, щоб не продовжувати засідання? (Шум у залі).

Артуре Володимировичу, часу мало. Ніна Петрівна Южаніна. Дайте, будь ласка, 1 хвилину.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, ви хоча б почитали, про що йдеться у поправці 177. Тут закладається знову якийсь абсурд про те, що будь-які вказівки, пропозиції, вимоги, доручення, спрямовані до Бюро економічної безпеки України та його працівників, що стосуються питань досудового розслідування в конкретних кримінальних провадженнях і не передбачені Кримінальним процесуальним кодексом України, є неправомірними і не підлягають виконанню. У разі отримання такої вказівки, вимоги, доручення тощо директор Бюро економічної безпеки, працівник БЕБ невідкладно інформує про це в письмовій формі правоохоронні органи.

Які вказівки і хто може давати БЕБ, якщо це незалежний орган з таким статусом? Які правоохоронні органи треба повідомляти? Які дії будуть інших правоохоронних органів саме щодо цих питань, про що саме повідомляти? Як це так, в обхід директора? У першому читанні було хоча б через директора якась координація з іншими правоохоронними органами, а тут додали ще й працівників БЕБ.

Будь ласка, поправка 177 і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 177. Комітетом вона підтримана, тому поправка 177 ставиться на голосування для підтвердження. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 255.

Рішення прийнято.

Поправка 180 також комітетом підтримана. Ставлю її на голосування. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 246.

Рішення прийнято.

Ще виступить Южаніна щодо двох поправок, 1 хвилина, і після цього переходимо до голосування за законопроект у цілому.

ЮЖАНІНА Н.П. Я швидко. Шановні колеги! Інформацію, яку отримуватиме БЕБ, навіть не будуть аналізувати і оцінювати на предмет її достовірності та надійності джерел її походження. Усі відкриті джерела, усе, що пишеться в *Facebook*, — це вже інформація, відповідно до якої не буде ні методик оцінювання, ні систематизації і, звісно, подальших дій. Тобто я вас вітаю, ви створюєте ще гірший орган, ніж податкова міліція, тому що принаймні про неї чітко виписані функції у Податковому кодексі України. Тому ніякої боротьби із злочинами в економічній сфері, ніякої допомоги бізнесу. Усе, як було, буде ще гірше.

Тому, якщо такий закон буде підписаний Президентом, це буде його найбільшою ганьбою. Я вас вітаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 197. Комітетом вона підтримана. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 243.

Рішення прийнято.

Поправка 201. Також комітетом підтримана. Ставиться на голосування для підтвердження. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 245.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про Бюро економічної безпеки України» (№ 3087-д) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 242.

Рішення прийнято.

Закон прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 201, «Опозиційна платформа — За життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 0, «Партія «За майбутнє» — 3, «Голос» — 15, «Довіра» — 17, позафракційні — 5.

Арахамія – з процедури.

АРАХАМІЯ Д.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Колеги, враховуючи те, що це пов'язані законопроекти, пропоную зараз перейти до розгляду законопроекту про СБУ, дуже очікуваного суспільством.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає заперечень? Немає.

Продовжую засідання... (Шум у залі).

Тоді я поставлю на голосування цю пропозицію. Ставлю на голосування пропозицію щодо зміни порядку розгляду питань на пленарному засіданні, щоб зараз перейти до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України» щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України» (№ 3196-д). Готові голосувати?

Прошу підтримати та проголосувати пропозицію Арахамії.

(3a) - 254.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, продовжую засідання на 15 хвилин, до кінця розгляду цього питання.

Пропонується розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 241.

Рішення прийнято.

До слова запрошується заступник голови Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Безугла Мар'яна Володимирівна. Дайте 4 хвилини від авторів і комітету.

БЕЗУГЛА М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (одномандатний виборчий округ № 217, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Колеги, громадяни України! Реформа Служби безпеки України є не лише вимогою часу та життєво необхідною для нашої країни в умовах збройної агресії, а й реалізацією заходів щодо подальшої євроатлантичної інтеграції України. А ось формальне реформування Служби безпеки України триває вже більше 15 років. А головний закон, за яким вона функціонує, був прийнятий ще у 1992 році.

За цей час не лише змінилася безпекова ситуація, а й сама новітня історія держави ілюструє необхідність посилення захисту державної безпеки, конституційного ладу та територіальної цілісності. Протягом більше ніж п'яти скликань у парламенті зазначене питання не було вирішено. Ми зробили перший реальний крок у цьому напрямі.

Направлений на повторне перше читання, внесений Президентом законопроект № 3196, було доопрацьовано в робочій групі на базі комітету за широкої участі як представників відомств, так і народних депутатів, і представників громадянського суспільства. Також під час опрацювання було враховано ті чи інші норми з альтернативного проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України» щодо реформування діяльності Служби безпеки України» (№ 3196-1) та проекту Закону «Про Службу безпеки України» (№ 3080).

У доопрацьованому законопроекті закладено такі концептуальні зміни, як закріплення контррозвідувальної діяльності; захисту національної державності та охорони державної таємниці як пріоритетні напрями діяльності СБУ; розширені повноваження у сфері протидії розвідувально-підривній діяльності та боротьбі з тероризмом; позбавлення невластивих, дублюючих правоохоронних функцій та корупційних ризиків; поступова оптимізація організаційної структури та штатної чисельності разом із підвищенням соціальних гарантій співробітникам Служби безпеки та розв'язання багаторічної правової колізії, що існує внаслідок поєднання правоохоронної та контррозвідувальної діяльності.

3 метою реалізації реформи у прикінцевих положеннях запропоновано імплементаційні норми та пакет змін до 36 законів України.

Висловлені зауваження до законопроекту з боку окремих комітетів Верховної Ради та народних депутатів, відомств, будуть опрацьовані і не ϵ критичними. Зокрема, обов'язково будуть опрацьовані з профільними комітетами

до другого читання поправки, аби унеможливити досудове позбавлення ліцензій телеканалів і досудове зняття з виборів політичних партій.

У процесі доопрацювання Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду проекту в повторному першому читанні прийняти його за основу. Анексія Криму, війна на сході, тисячі загиблих, мільйони людей з поламаними долями — ось ціна зволікання створення справжньої служби внутрішньої безпеки.

Шановні колеги, прошу підтримати та долучитися до підготовки таких життєво необхідних змін у державі, що врятують наше майбутнє.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи від депутатських фракцій та груп: два – за, два – проти.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Прошу передати слово Костенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костенко Роман Васильович.

КОСТЕНКО Р.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Я у Службі безпеки України прослужив 11 років і вважаю, що даний законопроект є оптимальним продуктом і компромісом між різними позиціями: Служби безпеки України, комітетів Верховної Ради з питань національної безпеки, оборони та розвідки і з питань правоохоронної політики, Ради національної безпеки, вітчизняних та закордонних експертних організацій.

Процес розробки цього законопроекту давався дуже складно, тому що всі учасники мали своє бачення щодо реформи, але саме він має стати фундаментом для подальших позитивних довгоочікуваних змін.

Зокрема, законопроектом пропонується: ліквідація невластивих функцій щодо розслідування економічних і корупційних злочинів; демілітаризація служби; ліквідація слідства, що перетворює СБУ в сучасну спецслужбу; посилюється соціальне забезпечення співробітників та багато інших змін. Так, у ньому є питання, що потрібно обговорювати, і ми це зробимо до другого читання, але не треба зупиняти зараз реформу. Майже всі політичні сили, які йшли в парламент, говорили про те, що потрібно реформувати Службу безпеки України. І зараз ми бачимо, що це треба робити. Тому давайте дамо поштовх змінам, бо коли буде інший шанс, ми не знаємо, його може й не бути.

Фракція «Голос» підтримуватиме даний законопроект і закликає всіх це зробити. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Загородній Юрій Іванович.

ЗАГОРОДНІЙ Ю.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Прошу передати слово Шуфричу Нестору Івановичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шуфрич Нестор Іванович. $\mathbb{C}$? Немає? Не бачу. Немає? A, ε .

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Цілком логічно, що після прийняття Закону «Про Бюро економічної безпеки України» відповідні функції, які були притаманні Службі безпеки України, зараз будуть відібрані. Я щиро бажаю представникам нашої Служби безпеки ловити чужих шпигунів і захищати наших розвідників. А економікою мають займатися інші.

Тому наша фракція підтримує цей законопроект, будемо голосувати «за». Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Цимбалюк.

ЦИМБАЛЮК М.М. Прошу передати слово колезі з фракції Кожем'якіну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кожем'якін Андрій Анатолійович.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановні колеги! Якщо можна, то я трохи вашої уваги хотів би привернути до іншої теми.

Перше. Законопроект № 3080 — це проект Закону «Про Службу безпеки України», який був зареєстрований мною, Бурмічем, Наливайченком, Цимбалюком, тими генералами, які знають, що таке оперативна робота і що таке Служба безпеки. Законопроект № 3080 зник після того, як його розглянули на засіданні комітету, сьогодні його немає, є лише один — законопроект № 3196. Він зник на порушення статей 92 та 100 Регламенту. Тобто ми його зареєстрували 18 лютого, а вони — 10 березня, не встигли і змінили назву. Це «наперсточничество». Це перше.

Друге. Колеги, чому вони бояться, щоб цей законопроект був сьогодні розглянутий як альтернативний? Ну, принцип змагальності, він повинен бути. Це образа нас як депутатів. Тому що, по-перше, ми проаналізували разом з фахівцями Академії СБУ, яку, до речі, цим проектом вони хочуть ліквідувати,

щоб набирати співробітників за оголошеннями, а агентуру, вибачте, через Інтернет. Це буде дуже цікава спецслужба.

По-друге, вони бояться, тому що ми зробили аналіз роботи 35 спецслужб ЄС, НАТО, де чітко сказано, що 17 спецслужб працюють на лінії контррозвідувального захисту промисловості, контррозвідувального захисту економіки, і більше того, 18 країн Європи сьогодні працюють на контррозвідувальний захист питань, пов'язаних з корупцією. Чому? Тому що сьогодні завербувати корумпованого чиновника дуже просто й легко, який потім працюватиме на ворога і зрадника. Це все відбувається під час війні.

Тому наша фракція голосувати за це не буде. Більше того, ми образилися на те, що нас, авторів від опозиційних фракцій, виключили з цього процесу. Я вважаю, що цей законопроєкт повинен бути відхилений.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович. Комітет... (Шум у залі).

РУДИК С.Я., народний депутат України (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги, так сталося, що я депутат не першого скликання і мав уже можливість слухати з цієї трибуни людей, які закликали проголосувати за «історичні» законопроекти, не маючи фаху, досвіду у сфері, за яку вони ратували. Згадайте сумнозвісну реформу медицини. У попередньому скликанні з цієї трибуни кілька діб підряд її закликала проголосувати Ірина Сисоєнко, яка за освітою юрист, і диплом її отриманий в одному, скажімо, не з найкращих вузів України за рейтингом. Мене дуже здивувало, чому всі колишні міністри охорони здоров'я категорично проти цієї медичної реформи, наслідки якої переживаємо ми сьогодні. А Ірина Сисоєнко, яка «дупля не різала» в медицині, закликала її голосувати.

Я не краще розумію систему, ніж це розуміють три генерали, на які посилався щойно пан Кожем'якін. Він — генерал СБУ, Наливайченко — генерал СБУ і Бурміч. Але мене дивує, як і кожного в цьому залі, чому дівчинка, якій 32 роки, яка пропрацювала в системі охорони здоров'я, і ні дня, сподіваюся, офіційно не працювала в цій структурі, закликає нас проголосувати за один з дуже важливих документів, які можуть багато чого змінити, враховуючи, що ми воююча країна. Вони хочуть на 6 тисяч скоротити есбеушників в наступному році і ще до 10 — через два. Це країна, яка веде війну. Що вони курять?

Ми голосуватимемо категорично проти і закликаємо весь зал: не підтримуйте цієї ганебної реформи. Хоч щось, аби не так, не проходить, треба комплексний документ, що підтримають люди, які працюють у цій сфері.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Забродський Михайло Віталійович.

ЗАБРОДСЬКИЙ М.В., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, незважаючи на невеличкий парламентський

досвід, протягом півтора року я багато разів споглядав, що ми з вами не робили б, час від часу ми будуємо, наприклад, уряд, а виходить — Рада Міністрів СРСР. Хтось із нас створює партії, а на виході — КПРС. На жаль, ця доля не оминула і нашу Службу безпеки України, що з нею не робили б останні роки, це дуже й дуже нагадує КДБ СРСР.

Тому я не можу погодитися з попереднім промовцем, без перебільшення історичний день. Ми маємо змогу, справді, наблизити службу до кращих європейських стандартів. Вибивши в неї зуби і зосередивши її зусилля на тому, на чому вона розуміється краще за все — на боротьбі зі шпигунством і контррозвідкою. Зняти з неї статус «кормушки», зняти з неї статус додаткового важеля, яким би він ефективним не здавався, будь-якої діючої влади.

Беззаперечно, те, що нам пропонують, не ідеальне, безперечно, у законі ϵ вади, які вимагають від нас наполегливої роботи. Одні ϵ ю з таких вад, наприклад, ϵ позасудова процедура зняття партій з виборів за висновком СБУ, але ми готові до ці ϵ ї роботи.

А прихильникам історичної класики та історичних підходів, обтяжених досвідом, хочу нагадати агітаційний плакат з напівголодних 50-х років...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шахов Сергій Володимирович. Потім Качура, після цього голосуємо. Запросіть народних депутатів до залу.

Шахов.

ШАХОВ С.В. Депутатська група «Довіра». Шановні колеги, безумовно, треба підтримувати Службу безпеки України, але чим повинна займатися Служба безпеки України? Повинна ловити злочинців, повинна ловити зрадників нашої держави. А сьогодні в Луганській області є кричущі інциденти, коли СБУ лізе в господарську діяльність, залякує депутатів, залякує на місцях людей, затримує гуманітарний вантаж, як немає виборів. Не варто говорити, там Шахов, не Шахов, просто втручається за наказом голови військово-цивільної адміністрації і пхає свої фірми в різні питання, які стосуються тендерів. Цим повинна займатися Служба безпеки України? Я звертаюся до Івана Баканова, щоб розібрався, що відбувається в Луганській області, і навів там порядок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Крайній виступ — Качура, 1 хвилина, і переходимо до голосування. Підготуйтеся до голосування.

КАЧУРА О.А. Фракція «Слуга народу». Наша політична фракція підтримуватиме законопроєкт у першому читанні, але однозначно автори проєкту, точніше комітет, тому що автор законопроєкту — це Президент України Володимир Олександрович Зеленський, у прагненні змінити форму і зміст самої

реформи Служби безпеки України так захопилися, що в норми закону заклали дуже небезпечні речі.

Я наведу лише кілька прикладів. Наприклад, скорочення чисельності Служби безпеки України до 10 тисяч. Це фактично підняття білого прапора перед іншими країнами. Російська Федерація: ФСБ – працює 1384 працівники на 1 мільйон населення. В Україні – і так 645.

Якщо говорити щодо слідства. Цю норму хочуть прибрати з 1 січня 2024 року, але не виписано, хто виконуватиме ті функції замість Служби безпеки України.

Наостанок. Що ж таке з медициною, чому забирають медицину і всі профільні заклади в СБУ? Чому в МВС, Міністерстві оборони ϵ ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про Службу безпеки України» щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України» (№ 3196-д) за основу.

Готові голосувати? Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 285.

Рішення прийнято.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах.

Пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Дякую, шановні колеги.